

Шинжээчийн тайлан

Байгууллагын нэр: ТӨМӨР ЗАМЫН ДЭЭД СУРГУУЛЬ

Сургалтын хөтөлбөрийн нэр: ВАГОНЫ АЖ АХУЙ

Индекс: D104102

Шинжээчийн баг:

Ахлагч:

Д.Баатархүү

Гишүүд:

С.Ариунбаяр

Т.Мөнхцэцэг

Он сар өдөр: 2019.05.02-03

АГУУЛГА

Товчилсон үгийн тайлбар	3
I. Магадлан шинжлэх үйл явц, төлөвлөлт	4
II. Сургалтын хөтөлбөрийн Танилцуулга.....	5
Шалгуур 1. Хөтөлбөрийн төлөвлөлт	8
1.1. Хөтөлбөрийн хэрэгцээ, шаардлага.....	8
1.2. Хөтөлбөрийн зорилго.....	9
1.3. Хөтөлбөрийн төлөвлөлтийн баримт бичгүүд	9
Шалгуур 2. Сургалтын үйл ажиллагаа	10
2.1. Хөтөлбөрийн сургалтын агуулга, түүний шинэчлэл.....	10
2.2. Сургалт арга зүй	12
2.3. Суралцагчийн үнэлгээ.....	12
Шалгуур 3. Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх орчин, технологийн нөхцөл	13
3.1. Сургалтын орчин	13
3.2. Сургалтын хэрэглэгдэхүүн	15
3.3. Номын сан, мэдээллийн эх үүсвэр	19
Шалгуур 4. Хөтөлбөрийн удирдлага, зохион байгуулалт	22
4.1. Хөтөлбөрийн удирдлагын үйл ажиллагаа	22
4.2. Хамтын ажиллагаа, нийгэмд үзүүлэх үйлчилгээ.....	22
4.3. Санхүүжилт	23
4.4. Хөтөлбөрийн маркетингийн идэвхжүүлэлт	24
4.5. Хөтөлбөрийн нээлттэй, ил тод байдал	24
Шалгуур 5. Суралцагчид чиглэсэн үйл ажиллагаа.....	25
5.1. Суралцагч сонгох, элсүүлэх	25
5.2. Зөвлөн туслах үйлчилгээ.....	27
5.3. Суралцагчийн олон нийтийн оролцоо, урамшууллын тогтолцоо	28
5.4. Суралцагчийн шилжилт, хөдөлгөөн	30
5.5. Төгсөлтийн баримт бичиг	31
Шалгуур 6. Багшийн үйл ажиллагаа.....	34

6.1. Багшийн сонгон шалгаруулалт, зэрэглэл, урамшууллын бодлого	34
6.2. Багшийн хөгжил	35
6.3. Эрдэм шинжилгээ, судалгаа	36
6.4. Багшийн үнэлгээ	37
Шалгуур 7. Чанарын үнэлгээ, баталгаажилт.....	38
7.1. Хөтөлбөрийн чанарын дотоод баталгаажуулалт, сайжруулалт	38
7.2 Хөтөлбөрийн үр дүн.....	39
7.3. Үндэсний болон олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдөх	40
ДҮГНЭЛТ.....	41
ЕРӨНХИЙ ЗӨВЛӨМЖ.....	43
IV. Ярилцлагад оролцогчдын нэрс.....	45
I. Багш нарын нэрс	45
II. Оюутны нэрс	47
III. Ажил олгогчдын нэрс.....	47
IV. Төгсөгчдийн нэрс	48
V. ХӨТӨЛБӨРИЙН ӨӨРИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ БАГААС ИРСЭН САНАЛ.....	49
VI. МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН ШИЙДВЭР	50
VII. МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭХ КОМИССЫН ШИЙДВЭР	51

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

БСШУСЯ – Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын яам

БМИҮЗ- Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөл

ХНН УБТЗ – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр зам

ТЗДС – Төмөр замын дээд сургууль

Н – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын дарга

НЗ1 – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын нэгдүгээр орлогч дарга

НГ – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын ерөнхий инженер

НК – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын хүний нөөцийн алба

В – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын вагоны аж ахуйн алба

Л – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын зорчигч тээврийн алба

ВЧД-1 – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын ачааны вагон засварын депо

ВЧД-2 – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын зорчигчийн вагон засварын депо

ВЧД-3 – Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын вагон ашиглалтын депо

МС – Төмөр замын дээд сургуулийн мэргэжлийн салбар

БНУТ – Байгаль нийгмийн ухааны тэнхим

ХСТ – Хэл соёлын тэнхим

НТОНХМ – Нийгмийн түншлэл олон нийт хариуцсан мэргэжилтэн

ӨҮБ – Өөрийн үнэлгээний баг

ӨҮТ – Өөрийн үнэлгээний тайлан

I. МАГАДЛАН ШИНЖЛЭХ ҮЙЛ ЯВЦ, ТӨЛӨВЛӨЛТ

Сургуулийн нэр /Монгол, Англи/	Төмөр замын дээд сургууль Mongolian Railway Institute	
Сургалтын хөтөлбөрийн нэр /Монгол, Англи/	Вагоны аж ахуй Railway car engineering	
Индекс	D104102	
Шинжээчид	Ахлагчийн нэр, ажил, албан тушаал: 1. Д.Баатархүү, ХААИС – ийн Инженер технологийн сургуулийн сургалт эрхэлсэн орлогч захирал Гишүүдийн нэр, ажил, албан тушаал: 2. С.Ариунбаяр, ШУТИС -ийн Механик тээврийн сургуулийн Тээврийн салбар менежментийн хөтөлбөр хариуцсан дэд профессор 3. Т.Мөнхцэцэг, Зам тээвэр, хөгжлийн яам Төмөр зам, далайн тээврийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын ахлах мэргэжилтэн	
БМИҮЗ-ийн зохицуулагч	Н.Түмэнжаргал	
Төлөвлөгөө	Он сар өдөр	Хийгдсэн байх ажлууд /Зохицуулагчийн гаргаж өгсөн хуваарийн дагуу бичнэ/
	2018.05.02	Шинжээчийн багийн бүрэлдэхүүнийг танилцуулах - сургуулийн захиргаа, өөрийн үнэлгээний баг, багш нарт /зохицуулагч/
		Магадлан итгэмжлэлийн үйл явц, 2 өдрийн ажлын хуваарийг танилцуулах /Шинжээчийн багийн ахлагч/
		Сургуулийн захирал, өөрийн үнэлгээний багийн зүгээс Хөтөлбөрийн таницуулга хийх
		Сургуулийн бэлтгэсэн материал, илрэл нотолгоотой шинжээчид танилцах
		Сургууль, номын сан болон лаборатори, үйлчилгээний хэсэгтэй танилцах
		Оюутнуудтай уулзах
		Багш нартай уулзах
		Сургуулийн бэлтгэсэн материал, илрэл нотолгоотой шинжээчид танилцах
	2018.05.03	Тайлантай холбоотой нотлох баримттай танилцах, холбогдох хүмүүсээс тодруулга, лавлагаа авах
		Ажил олгогчидтой хийх уулзалт
		Төгсөгчидтэй хийх уулзалт
		Шинжээчид дүгнэлтээ хэлэлцэн, гаргана. Нэмэлт материал үзэх танилцах
	Шинжээчдийн баг магадлан итгэмжлэлийн урьдчилсан дүгнэлтийг байгууллагад мэдэгдэнэ.	
Шалгуур шаардлага	БМИҮЗ -ийн Сургалтын хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэлийн 7 шалгуур шаардлага	

II. СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨРИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

“Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлого”-ыг хэрэгжүүлэх зорилтын хүрээнд Төмөр замын тээх, нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлэх, ирээдүйд өсөн нэмэгдэх тээвэрлэлтийн эрэлт хэрэгцээг үр ашигтай, найдвартай хангах, төмөр замын дотоодын нэгдсэн сүлжээг өргөжүүлж, улмаар улс орны дамжин өнгөрүүлэх чадавхийг дээшлүүлэн, ашигт малтмалын томоохон ордуудыг ашиглах, тэдгээрийн бүтээгдэхүүнийг боловсруулан экспортын тээврийг эрчимжүүлэн улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг хурдасгах, ирээдүйн тогтвортой хөгжлийг хангах чиглэлээр шаардлагатай, чадварлаг төмөр замын инженер, техникийн мэргэжлийн боловсон хүчнийг бэлтгэн нэмэгдүүлэхэд чиглэгдсэн. Монгол улсын нутаг дэвсгэрт төмөр замын сүлжээ өртгөтгөх, хөгжүүлэх талаар дээрх баримт бичгүүдээс эш татвал:

1. *Монгол улсын засгийн газрын 121-р тогтоол “Монгол улсын засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”-нд*

- “Тавантолгой-Гашуун сухайт”, “Хөөт-Бичигт” чиглэлийн төмөр зам, “Тавантолгой-Гашуун сухайт” чиглэлийн төмөр замаас Оюутолгойн салбар төмөр зам, “Шивээ хүрэн-Сэхэ” чиглэлийн боомтын төмөр замыг барьж дуусгана.
- “Зүүнбаян-Ханги” чиглэлийн төмөр замын барилгын ажлыг эхлүүлнэ.
- Улаанбаатар төмөр замын техникийн шинэчлэлт хийж нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлж, “Богд Хан” төмөр замыг барьж байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.
- “Богд Хан” төмөр замыг барьж байгуулах ажлыг эхлүүлнэ. “Эрдэнэт-Овоот” чиглэлийн төмөр замыг барьж байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.

2. *Монгол Оросын хувь нийлүүлсэн “Улаанбаатар төмөр зам” нийгэмлэгийн шинэчлэл хөгжлийн хөтөлбөр 2030-ын зорилго, зорилтуудаас:*

Зорилго: Нөөцийн ашиглалтын бүтээмжийг дээшлүүлэх, инновацийн технологийг нэвтрүүлэх замаар тээвэрлэлтийн өртгийг бууруулах, тогтвортой хөгжлийг баримтлах, макро эдийн засгийн үр ашгийн өсөлтийг хангах явдал юм.

Зорилт:

- 100 сая тонн хүртлэх ачаа тээвэрлэлтийн хэрэгцээг хангахуйц тэнцвэржсэн суурь бүтцийн баазыг бүрдүүлэх, Монголын тээврийн системийг хөгжүүлэх, олон улсын тээврийн системд нэгдэх замаар Улаанбаатар төмөр замаар дамжин өнгөрүүлэх чадамжийг нэмэгдүүлэх.
- Хөдлөх бүрэлдэхүүний амьдралын мөчлөгийг шинэчлэл, модернизацийн үндсэн дээр уртасгах, суурилагдсан засварын баазыг нөхөн сэргээх, төмөр замын сүлжээний өргөтгөлийн хүрээнд шинэ хүчин чадлыг бий болгох замаар засварын баазыг хөгжүүлэх.
- Монгол улсын ачаа тээврийн зах зээлд “УБТЗ” ХНН-ийн өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, хэрэглэгчдэд үйлчилгээг үр ашигтай, баталгаатай үзүүлэх, харилцагчийн сэтгэл ханамжийг дэмжсэн цогц үйлчилгээг хүргэх логистикийн чадавхыг хөгжүүлэх.
- Олон улсын харилцаан дахь зорчигч эргэлтийг 2030 он гэхэд 0,1 тэрбум зорчигч-км, орон нутгийн харилцаанд 1,2 тэрбум зорчигч-км т хүргэх,

зорчигчийн галт тэрэгний аялалын дундаж хурдыг 1,4 дахин нэмэгдүүлэх.

- Нэн шаардлагатай мэргэжлийн ажилтнуудыг сонгох бэлтгэх, тэднийг тасралтгүй хөгжүүлэх, ажиллагсдын нийгмийн хамгааллыг хөдөлмөрийн бүтээмжийг өсөхөд суурилсан нийгмийн түншлэлийн зарчимд үндэслэн дэшлүүлэх. (Нийт 12 зорилт дэвшүүлсэн байна.)

Монгол улсад төмөр замын тээвэр эрчимтэй хөгжиж байгаа өнөөгийн нөхцөлд орчин үеийн ачаа, зорчигчийн вагонуудыг ашиглах, эвдрэл, гэмтлийг богино хугацаанд оношлох, засварлах, техникийн үйлчилгээг хийх, вагоны аж ахуйн ажлыг зохион байгуулах өндөр мэдлэг, чадвартай үндэсний боловсон хүчний бодит хэрэгцээ байгаа тул энэхүү хөтөлбөрийг боловсруулсан.

Тус сургууль 2017-2018 оны хичээлийн жилээс эхлэн кредит системд бүрэн шилжиж, дээд боловсролын болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагын удирдлага, мэдээлэл, хяналтын систем UNIMIS програмыг сургуулийн бүхий л шатны үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэх, ОХУ-ын Москвагийн Зам Харилцааны Их Сургууль, БНХАУ-ын Бээжингийн Зам Харилцааны Их Сургууль, БНСУ-ын Тээврийн үндэсний их сургуулиудтай хос диплом олгогдох хамтарсан хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлэх, УБТЗ болон бусад ажил олгогч нарын ажлын байранд тавигдах, ирээдүйд үүсэх шаардлагуудад нийцүүлэх зорилгоор сургалтын хөтөлбөрийг шинэчлэх болсо. Боловсролын магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөлийн үндэсний болон олон улсын хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтүүд, ажил олгогчийн /УБТЗ-ын Зүтгүүрийн алба/ саналыг үндэслэн, CDIО буюу үр дүнд суурилсан сургалтын дэвшилтэт арга барилд нийцүүлэн, ОХУ-ын Москва хотын Зам харилцааны их сургуулийн сургалтын хөтөлбөртэй харьцуулан сургалтын хөтөлбөр, сургалтын төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулах, сайжруулах бэлдэх ажлыг ТЗДС-ийн захирлын 2017 оны 03 дугаар сарын 20 өдрийн 66 тоот тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг хийж гүйцэтгэв.

Сургалтын хөтөлбөр шинэчлэлтийн ажлыг хийхдээ Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2014 оны 03 дугаар сарын 13-ны өдрийн А/78 дугаар тушаалаар батлагдсан “Мэргэжлийн чиглэл, индекс шинэчлэн батлах тухай”, 2014 оны 04 дүгээр сарын 28-ны өдрийн А/174 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Бакалаврын хөтөлбөрт тавих нийтлэг шаардлага”, 2014 оны 07 дугаар сарын 04-ний өдрийн А/299 тоот “Ажил эрчимжүүлэх тухай”, 2014 оны 09 дүгээр сарын 12-ны өдрийн А/370 тоот тушаалын хоёрдугаар хавсралтаар батлагдсан “Магистр, докторын сургалт эрхлэх нийтлэг журам”-уудыг тус тус баримтлан боловсруулав. 1993, 1996, 2000, 2013, 2014, 2017 онуудад бакалаврын болон техникчийн сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг өөрчлөн, шинэчлэн сайжруулсан.

Техникчийн сургалтаар-Вагоны техникч, механикчийг 1.5-2.0 жил, Бакалаврийн сургалтаар-Вагоны аж ахуй 4 жил, Магистрын сургалтаар-1.5-2.0 жил тус тус шаталсан сургалтын системийг нэвтрүүлж, энэ хөтөлбөрөөр 108 оюутан суралцаж байна (Хүснэгт 1.1).

Хүснэгт 1.1

Вагоны аж ахуйн мэргэжлийн хөтөлбөр

Д/д	Мэргэшүүлэх чиглэл	Өдрийн анги				Эчнээ	Бүгд
		I	II	III	IV		
Бакалаврын сургалтын хөтөлбөрөөр							
1	Вагоны аж ахуй	35	25	19	29	-	108

Оюутны үйлдвэрлэлийн дадлагыг УБТЗ-ын Замын даргын тушаалаар жил бүр тогтмол хугацаанд Вагоны аж ахуйн албаны салбар нэгжүүд дээр ирээдүйн ажлын байран дээр нь зохион байгуулдаг. Үүнд:

1. Зүүнхараа дахь вагон засварын депо (ВЧД-1)
2. Улаанбаатар дахь вагон депо (ВЧД-2)
3. Вагон ашиглалтын депо (ВЧД-3)

Вагоны инженер мэргэжлийн оюутнууд өөрийн сургуулийн сургалтын полигон дээр Вагоны бүтэц, Вагоны засварын технологи, Вагоны цахилгаан тоноглол, Вагоны авто тоормос зэрэг хичээлүүдийн лаборатори, семинарын ажлыг хийж гүйцэтгэдэг.

“Вагоны аж ахуй” мэргэжлийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэхэд мэргэшүүлэх үндсэн 5, мэргэжлийн салбарын бусад хөтөлбөрийн 4, байгаль нийгмийн ухааны 19, хэл, соёлын тэнхимийн 6 багш ажиллаж байгаагаас 30% нь тав хүртэл, 12% нь арав хүртэл, 58% нь араваас дээш жил ажилласан туршлагатай бөгөөд үүнээс 17,8% нь доктор зэрэгтэй байна.

Сургалтын төлөвлөгөөг боловсруулахдаа хичээлүүд хоорондоо харилцан уялдаа, залгамж холбоотой байх, орчин үеийн шаардлагад нийцсэн байх, суралцагчдын оюуны чадавхийг хөгжүүлэх, онол практикийн зохих мэдлэг, чадвар, дадал олгоход чиглэсэн байхаар боловсруулсан. Сургалтын төлөвлөгөөн дэх хичээлүүдийг бүрэн үзсэний эцэст мэргэжлийн дадлага хийж, төгсөлтийн ажил бичиж хамгаалахаар сургалтын төлөвлөгөөний бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн уялдаа холбоог тогтоосон.

Дээрх өөрчлөлт, шинэчлэлтийг хийснээр “Вагоны аж ахуй” хөтөлбөрөөр бакалаврын ангид суралцах оюутнууд нийт 129 кредит цагийн агуулгыг бүрэн судалж бакалаврын зэрэг эзэмшинэ.

Вагоны аж ахуйн мэргэжлээр төгсөгчийн мэдлэг, чадвар, хандлага нь Төмөр замын Вагоны болон Зорчигч тээврийн албаны зорилго, зорилт, байгууллагын ажил үйлчилгээний эрэлт хэрэгцээ шаардлагад нийцэхээр хөтөлбөрийг боловсруулж, загварчилсан байна. Энэхүү шинэчилсэн хөтөлбөр нь хэрэгжүүлэх сургуулийн барилга байгууламж, хичээлийн анги танхим нь эрүүл ахуй, аюулгүй ажиллагааны стандартад нийцсэн, хүчин чадал нь сургалтын үйл ажиллагаанд хангалттай хүрэлцээтэй, сурах, сургах үйл үйл ажиллагааг явуулах орчин нөхцлийг бүрэн бүрдүүлсэн байна. Дээд боловсролын сургалтын байгууллагын ангилал тогтоох журамд заасан нөхцлийг бүрэн хангасан байна гэж үнэлэв.

Ш. ШИНЖЭЭЧИЙН ҮНЭЛГЭЭ, ДҮГНЭЛТ

ШАЛГУУР 1. ХӨТӨЛБӨРИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ

Оролцогч болон сонирхогч талуудын хэрэгцээг хангахад чиглэсэн, үйл ажиллагааны төлөвлөлт, зохицуулалтын цогц баримт бичгийг нийтлэг шаардлагын дагуу иж бүрэн боловсруулан баталгаажуулж, тогтмол сайжруулдаг байна.

1.1. Хөтөлбөрийн хэрэгцээ, шаардлага

Хөтөлбөр нь үндэсний болон олон улсын боловсролын чиг хандлагыг баримжаалан, сургалтанд оролцогч болон сонирхогч талуудын хэрэгцээг хангахад чиглэн боловсруулагдсан.

Илрэл нотолгоо:

- Нийгэм, эдийн засаг, технологи, салбарын хөгжлийн ирээдүйн төлөв, сонирхогч талуудын эрэлт хэрэгцээнд тулгуурласан байна.
- ОХУ-ын Москвагийн зам харилцааны их сургуулийн хөтөлбөртэй харьцуулан ялгаатай, давуу, сул талыг гарган дүгнэлт өгсөн байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: Бүрэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлого 2010 онд батлагдсан, Монгол улсын засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан төмөр замын сүлжээг өргөтгөх, хөгжүүлэх бодлого, арга хэмжээ, Монгол оросын хувь нийлүүлсэн “Улаанбаатар төмөр зам” нийгэмлэгийн шинэчлэл хөгжлийн хөтөлбөр 2030-ын зорилго, зорилтуудтай уялдуулан тайлбарлаж эрэлт хэрэгцээг гаргасан байна.
- Сургалтын хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнг эзэмших мэдлэг, хувь хүний төлөвшил, харилцаа, техник сэтгэлгээ 4 хэсгээр багцалж ерөнхийлөн гаргасан байна.
- Сургалтын хөтөлбөрийг ОХУ-ын Москвагийн зам харилцааны их сургуулийн хөтөлбөртэй харьцуулан судалж, ерөнхий суурь, мэргэжлийн хичээлүүдийн эзлэх хувийг гаргаж ойролцоо байгааг баталж, тус хөтөлбөртэй сургалтын орчин, оюутны үйлчилгээ, сургалтын хөтөлбөр зэрэг 3 үндсэн бүлэгт хувааж 13 үзүүлэлтээр харьцуулан шинжилсэн байна.

Анхаарах асуудал:

- Хөтөлбөрийн үзэл баримтлал, мэргэжилтний загварыг тодорхойлохдоо нийгэм, технологийн хөгжил, эдийн засгийн үзүүлэлтүүдийг нэмж тусган тодорхойлох.
- Мэргэжилтний эрэлт хэрэгцээ цаашдын өсөлтийг гаргахдаа сонирхогч талуудын эрэлт хэрэгцээнд дүн шинжилгээ хийх.
- Хөтөлбөрийг ижил төстэй 2 доошгүй хөтөлбөртэй харьцуулан дүн шинжилгээ хийх.

Зөвлөмж:

- Хөтөлбөрийн хэрэгцээ, шаардлагыг гаргахдаа төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлого, засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй уялдуулан хэрэгцээт мэргэжилтний тоон үзүүлэлтэд шинжилгээ хийж, цаашдын чиг хандлагыг тодорхой гаргах
- Ажлын байрны хэрэгцээ байгаа боловч хөтөлбөрөөр суралцагчийн тоо цөөн байгааг анхаарах

1.2. Хөтөлбөрийн зорилго

Хөтөлбөрийн зорилго нь үндэсний мэргэшлийн хүрээ, байгууллагын эрхэм зорилго, зорилт, холбогдох мэргэжлийн салбар болон оролцогч талуудын хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн байна.

Илрэл нотолгоо:

- Сургуулийн эрхэм зорилго, зорилт, стратеги төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн зорилго, зорилтыг тодорхойлсон баримт бичигтэй.

Шалгуурыг хангасан байдал: Бүрэн хангасан

Онцлог зүйл/Туришлага:

- Тус хөтөлбөрөөр төгсөгчийн загвар ба түвшинг Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын ачааны вагоны засварын депо, Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын зорчигчийн вагоны засварын депо, Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын вагон ашиглалтын депогийн ажлын байрны тодорхойлолттой жишин гаргасан байна.
- Хөтөлбөрийн зорилго, зорилт нь дээд сургуулийн эрхэм зорилго, зорилтуудыг дэмжсэн, харилцан уялдаатай байна.

Анхаарах асуудал:

- Хөтөлбөрийг 2016-2017 онд шинээр боловсруулахдаа оролцогч, сонирхогч талуудын саналыг тусгасан нь тодорхойгүй байна
- Төгсөгч нар ажлын ачаалал даах, дасан зохицох чадвар сул, шүүмжлэл хүлээж авах, хүний үг даах чадвар муу байна. Иймд төлөвшил, хандлага, харилцаа тал дээр анхаарах хэрэгтэй.

Зөвлөмж:

- Төгсөгчийн загварыг гаргахдаа зөвхөн Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын вагоны аж ахуйн ажилтны ажлын байрны тодорхойлолтод үндэслэхээс гадна аж үйлдвэрийн 4-р хувьсгалтай уялдуулж сайжруулах хэрэгтэй байна.

1.3. Хөтөлбөрийн төлөвлөлтийн баримт бичгүүд

Сургалтын төлөвлөгөө, хичээлийн хөтөлбөр нь тухайн хөтөлбөрөөр суралцагчид олгох мэдлэг, ур чадвар, хандлагын агуулга, сургалтын үр дүнд чиглэсэн арга зүй, сургалтын үнэлгээний оновчтой хэлбэрийг бүрэн багтааж, оролцогч болон сонирхогч талуудын санал зөвлөмжийг тусган тогтмол сайжруулдаг байна.

Илрэл нотолгоо:

- Хөтөлбөрт тавигдах нийтлэг шаардлагыг хангаж, баталгаажуулсан байна.
- Хөтөлбөрийг хэлэлцүүлсэн хурлын тэмдэглэлүүдийг нотлох баримтаар бэлдсэн байв.
- Сургалтын нэгдсэн төлөвлөгөөг гаргасан, батлагдсан хичээлийн стандарт хөтөлбөртэй байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: Хэсэгчлэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Тус хөтөлбөр нь БШУ-ны сайдын А/78 мэргэжлийн чиглэл, индекс шинэчлэн батлах тухай, А/174 тоот тушаалын хөтөлбөрт тавигдах нийтлэг шаардлагын дагуу боловсруулагдсан байна.
- Цогц ур чадвараа CDIO 2-р түвшиний сургалтын үр дүн ур чадваруудад харгалзуулж, сургалтын төлөвлөгөөний хичээлүүдтэй уялдуулсан байна.

Анхаарах асуудал:

- Батлагдсан хичээлийн стандарт хөтөлбөрт зарим хичээлээр олгох ур чадварууд хэтэрхий олон байгааг анхаарах, зарим хичээлийн онол, практикийн харьцааг дахин харах

Зөвлөмж:

- Эзэмших мэдлэг, ур чадварыг сургалтын үйл ажиллагаанд тохирсон аргаар үнэлэх

1-р шалгуурын талаарх шинжээчийн эцсийн үнэлгээ: Бүрэн хангасан

ШАЛГУУР 2. СУРГАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Сургалтын үйл ажиллагаа нь сургуулийн эрхэм зорилгод нийцэж, хөтөлбөрийн үр дүнд чиглэсэн, цогц чадамжид суурилсан, агуулга, арга зүй нь тасралтгүй хөгжин сайжирдаг байна.

2.1. Хөтөлбөрийн сургалтын агуулга, түүний шинэчлэл

Сургалтын агуулга нь суралцагчийн эзэмших цогц чадамжийг олгоход чиглэсэн, онол практикийн зохистой харьцаатай, давхардалгүй, харилцан уялдаатай, сонгох боломжтой, тасралтгүй хөгждөг байна.

Илрэл нотолгоо:

- Удирдлагын мэдээллийн системийн хувьд UNIMIS системийг ашиглаж эхэлсэн бөгөөд, одоо E-CLOUD UNIMIS системийг бүрэн нэвтрүүлээд багш, оюутан, удирдлагын ажилтнууд сургалтын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээ мэдээллийг харилцан солилцдог болсон байна
- 1993, 1996, 2000, 2013, 2015, 2017 онуудад бакалаврын сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг өөрчлөн шинэчлэх сайжруулсан. Одоогоор хөтөлбөрийн хүрээнд нийт 129 кр-ийн хичээл үздэг бөгөөд үүнээс 28,7% Ерөнхий суурь ба математик, суурь шинжлэх ухааны хичээлүүд /30%-аас хэтрэхгүй байх/, 24% Мэргэжлийн суурь хичээлүүд /25%-аас хэтрэхгүй байх/, 38,8% Мэргэжлийн хичээлүүд эзэлдгээс гадна 4,6% Дадлага, 3,9% нь Төгсөлтийн шалгалт/ дипломын ажил /Мэргэжлийн нийт багц 45%-аас багагүй байх/ эзэлдэг байна. Энэ нь МУ-ын Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2014 оы 04 сарын 28-ны өдрийн А/174 тоот тушаалын шаардлагыг хангаж байна.
- Дадлагын ажлыг Мэргэжилтэй танилцах дадлага /1кр-70 цаг/, Үйлдвэрлэлийн дадлага /4кр-320 цаг/, Төгсөлтийн өмнөх дадлага /1кр-70 цаг/ гэсэн 3 түвшинд хийдэг. УБТЗ ХНН-ийн дүрмийн 22 дугаар зүйлийн “а” заалт, УБТЗ-ын даргын 2017 оны 11-р сарын 16-ны А-449 тоот тушаалын тавдугаар хавсралтаар батлагдсан “Үйлдвэрлэлийн дадлагын дүрэм”-ийг даган үйлдвэрлэлийн дадлагаа УБТЗ-ын Вагоны аж ахуйд 2 сарын хугацаанд хийдэг. Дадлага хийх хугацаанд дах ХАБ-ын зааварчилгаа болон дадлагын удирдамж оюутнуудад тараагддаг.
- Хичээл хоорондын залгамж холбоог харуулсан графикыг тодорхойлсон байна.

- Вагоны аж ахуй хөтөлбөрөөр оюутан 1А улиралд 15кр, 1В улиралд 16кр, 2А улиралд 17кр, 2В улиралд 16кр, 3А улиралд 16кр, 3В улиралд 17кр, 4А улиралд 13кр, 4В улиралд 16кр тус тус сонгон үзэхээр ачаалал хуваарилагдсан.

Шалгуурыг хангасан байдал: **Хэсэгчлэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

- 2017-2018 оны хичээлийн жилээс эхлэн кредит системд бүрэн шилжиж, дээд боловсролын болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагын удирдлага, мэдээлэл, хяналтын систем UNIMIS програмыг сургуулийн бүхий л шатны үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлсэн байна.
- УБТЗ-ын Замын даргын тушаалаар оюутны үйлдвэрлэлийн дадлагыг жил бүр тогтмол хугацаанд Вагоны аж ахуйн албаны салбар нэгжүүдэд хуваарилан хийлгэдэг. Үйлдвэрлэлийн дадлагыг цалинтай хийлгэдэг бөгөөд УБТЗ-ын даргын шийдвэрээр төгсөгчдийг засварчны III зэргийн үнэмлэхтэй төгсгөх гэсэн албан үүргийн дагуу оюутнууд 3-р курсын үйлдвэрлэлийн дадлагын хугацааны төгсгөлд шалгалт өгч шаардлага хангасан оюутнуудад үнэмлэх авах төлөвлөгөөг энэ хичээлийн жилээс боловсруулан ажиллаж байна.

Анхаарах асуудал:

- Хичээлийн индекс болон суралцахуйн үр дүнгийн матрицыг тодорхойлсон боловч хөтөлбөрийн багаар ажиллаагүй учир хөтөлбөрийн үндсэн багш нар үр дүнгийн матрицаа тодорхой сайн мэдэхгүй байснаас гадна багшийн бэлдсэн хичээлийн стандарт төлөвлөгөөнд тусгагдсан оюутанд олгох мэдлэг, ур чадвар, хандлагын үзүүлэлт энэхүү матрицид тусгагдсан тухайн хичээлээр оюутанд олгох мэдлэг, ур чадвар, хандлагын үзүүлэлтээс зөрөх тохиолдол гарч байна.
- Хөтөлбөрийн багаараа хамтран сургалтын хөтөлбөрийн хүрэх үр дүн буюу хөтөлбөрөөр эзэмших мэдлэг, ур чадварын жагсаалтыг бүрэн тодорхойлж, хичээл болон суралцахуйн үр дүнгийн матрицыг эцэслэн боловсруулж, багш нарын хичээлийн төлөвлөгөөнд оруулуулах.
- Сургалтын төлөвлөгөөний хичээлүүд ба хөтөлбөрөөр эзэмших мэдлэг, ур чадварын жагсаалт хоорондын хамаарлыг харуулсан сургалтын төлөвлөгөөний матрицад үзүүлснээр нэг хичээл хэт олон мэдлэг, ур чадварыг олгож байна, түүнийг дахин хянаж, засварлах. CDIO аргын хүрээнд хичээл тус бүр дунджаар 4-8 хөтөлбөрийн суралцахуйн үр дүнтэй холбоотой байхаар төлөвлөвөл тохиромжтой гэж үздэг.
- Сургалтын төлөвлөгөөний хичээлүүд ба хөтөлбөрөөр эзэмших мэдлэг, ур чадварын жагсаалт хоорондын хамаарлыг харуулсан сургалтын төлөвлөгөөний матрицад үзүүлсэн тухайн хичээлийн сурагчид олгох мэдлэг чадвар нь багш нарын бэлдсэн хичээлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсанаас ялгаатай байна.
- Суралцагчийн цагийн ачаалал тооцсон судалгаа хийдэг болох

Зөвлөмж:

- CDIO арга зүйг дахин нягтлан ойлгох
- Хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнг хөтөлбөрийн багаараа дахин нягталж боловсруулаад аль хичээлээр ямар мэдлэг чадвар олгохыг дахин хэлэлцэж тогтох
- Цөм хичээлүүдийг тодорхойлж, хөтөлбөрийн модонд оруулах.

2.2. Сургалт арга зүй

Сургалтын арга зүй нь хөтөлбөрийн зорилгод нийцсэн, цогц чадамжид суурилсан, суралцагч төвтэй, мэдээлэл, харилцаа холбооны дэвшилтэт технологи ашигладаг байна.

Илрэл нотолгоо:

- Сургалтын аргазүйг хэрэгжүүлэх загвар, заавар, зөвлөмжийг боловсруулан тайланд тусгасан.
- Мэргэжлийн хичээлүүдэд ашиглаж байгаа идэвхитнй сургалтын арга зүйг хүснэгтээр тодорхойлсон байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: **Бүрэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Сургалтын арга зүй нь багшийн сургах арга, оюутны сурах үйл ажиллагааны бүрдэл бөгөөд оюутан төвтэй байж, тэдний оролцоог дэмждэг байна. Үр дүнд суурилсан боловсролын үзэл баримтлалтыг ашиглаж эхэлснээр сургалтын үр дүнг суралцагчийн эзэмшсэн мэдлэг, ур чадвараар үнэлэх, зөвхөн онолын мэдлэг олгох бус практик ур чадварыг онолтой хослуулах аргыг эрчимтэй нэвтрүүлж байна.
- E-CLOUD UNIMIS системийн тусламжтай тухайн хичээлийн онцлог, зорилго, зорилт, үнэлэх журам зэрэг нь оюутанд тодорхой байхаас гадна лекц, семинар, лабораторийн хичээлүүдээр үзэж, унших материалуудад оюутнуудад хүргэгдэж эхлээд байна.
- Өөрсдийн бүтээсэн теранижэрийг сургалтанд ашиглан симуляци хийхээс гадна зориулагдсан орчинд суурилсан сургалтыг явуулдаг.
- Бүрэн тоноглогдсон лабораториудад сургалт явагдаж байгаа нь одоо ашиглагдаж байгаа зориулагдсан орчинд суурилсан сургалт, туршилтад суурилсан сургалт, тоглоом болон симуляцийн аргуудыг илүү үр дүнтэй болгож байна.

Анхаарах асуудал:

- Хэдийгээр мэргэжлийн хичээлүүдэд ашиглагдаж байгаа идэвхитэй сургалтын арга зүйг тайланд нэгтгэсэн байгаа боловч эдгээр арга зүй нь багш нарын хичээлийн стандарт төлөвлөгөөнд тусгагдсан идэвхитэй сургалтын арга зүйтэй зөрж байгаа тул тайлан тусгасан нэгтгэсэн хүснэгтийг дахин боловсруулж хянах.
- Сургалтанд ашиглагддаг ном гарын авлага ховор байна.

Зөвлөмж:

- Мэргэжлийн хичээлүүдэд ашиглагдах ном гарын авлага, хичээлийн удирдамжийг багш нараар боловсруулуулж идэвхитэй сургалтын аргатай хослуулан ашиглах

2.3. Суралцагчийн үнэлгээ

Суралцагчийн эзэмшсэн мэдлэг, чадвар, хандлагыг бүрэн үнэлдэг арга зүйтэй, тасралтгүй сайжруулдаг байна.

Илрэл нотолгоо:

- Уламжлалт кредит системийн үнэлгээгээр багшийн 70, улирлын шалгалтын 30 оноогоор үнэлэгддэг. Багшийн 70 оноо нь ирц идэвхийн 15, сорилт I, II-ийн 30, явцын буюу бие даалтын 25 оноогоор задардаг.
- Хичээл нэг бүрийн үнэлгээнд хийсэн дүн шинжилгээ, анализ тайланд тусгагдаагүй. Хичээлийн стандарт төлөвлөгөөнд ямар шаардлагуудыг хангаж байж оноог бүтнээр нь авах нь тодорхой тусгагдаагүй байна.

- Явцын болон төгсөлтийн шалгалтын журам тайланд тусгагдсан ба түүнийг нотлох албан ёсны бичиг баримт байхгүй. Ажил олгогчид захиалгат сэдэв өгч төгсөлтийн ажил удирдаж болдог.
- Суралцагчийн сурлагын амжилт, ахицын талаархи зөвлөмж, журам боловсруулсан боловч түүний статистик судалгаа, дүгнэлт тайланд тусгагдаагүй.

Шалгуурыг хангасан байдал: **Бүрэн хангасан**

Анхаарах асуудал:

- Оюутныг тасралтгүй хөгжүүлэх Блумын таксономи болон Рубрик аргын хэрэглээг хэвшүүлэх. Зөвхөн хичээлийн агуулгыг мэдэж байгаа эсэхийг үнэлэхээс гадна хичээл бүрээр олгохоор тодорхойлсон мэдлэг, ур чадвар, хандлагыг үнэлдэг болох.
- Суралцагчийн үнэлгээ нь ил тод, найдвартай, шударга, эрх тэгш зарчмыг хангасан байдалд оюутны өгсөн үнэлгээг нэмэгдүүлэх боломжийг анхаарах.

Зөвлөмж:

- E-Cloud UNIMIS системээ ашиглан суралцагчдын үнэлгээний дүн шинжилгээг хичээл нэг бүрээр тогтмол хийдэг болох, суралцагчдын үнэлгээнд нөлөөлж байгаа хүчин зүйлсийг тодруулах, суралцагчийн дүнг нэмэгдүүлэх боломжуудыг эрэлхийлэх
- Суралцагчийн сурлагын амжилт, ахицын талаарх статистик мэдээлэл боловсруулалт, нэгдсэн дүгнэлт /голч дүн, хичээлд унасан оюуны тоо, амжилт, чанар гэх мэт/ тогтмол хийж занших

2-р шалгуурын талаарх шинжээчийн эцсийн үнэлгээ: _ Бүрэн хангасан _

ШАЛГУУР 3. ХӨТӨЛБӨР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ОРЧИН, ТЕХНОЛОГИЙН НӨХЦӨЛ

Хөтөлбөрийн зорилго, зорилтыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх, амжилттай суралцахад дэмжлэг үзүүлэхүйц шаардлагатай нөөцийг бүрдүүлсэн байна.

3.1. Сургалтын орчин

Сургалт, судалгаа явуулах анги танхим, лаборатори, урлан, багаж хэрэгсэл, багшийн ажиллах орчин нь хөтөлбөрийг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх шаардлага хангасан, стандартад нийцсэн шинэчлэл хийдэг байна.

Илрэл нотолгоо:

ОХУ-ын Москвагийн Зам Харилцааны Их Сургууль, БНХАУ-ын Бээжингийн Зам Харилцааны Их Сургууль, БНСУ-ын Тээврийн үндэсний их сургуулиудтай хос диплом олгогдох хамтарсан хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлэхээр ажиллаж эхлэж байгаа нь Олон улсын сургалтын хөтөлбөрт шилжих, тэдгээрт шаардлагад дүйцэхүйц сургалтыг явуулж, сургуулийн сургалтын, хөтөлбөрийн түвшинг дээшлүүлсэн байна.

Вагоны аж ахуйн ангийн Вагоны хийцийн механик, динамик хичээлийн
Семинарийн CAD, CAE лаборатори

3.1 дугаар зураг. Вагоны аж ахуйн ангийн CAD, CAE лабораторит оюутнууд семинарын хичээлээр хийсэн ажлууд

Вагоны аж ахуйн чиглэлээр суралцдаг оюутан нарын дунд зохион жил бүр зохион байгуулагддаг “ВАГОННИК” тэмцээн

3.2 дугаар зураг. ВАА-н Тэмцээнд оролцсон баг, тамирчид

Вагоны аж ахуйн ангид суралцдаг оюутан нар “Робокон-2019” тэмцээнд оролцлоцов

3.3 дүгээр зураг. ВАА-н “Робокон-2019” тэмцээнд оролцсон баг, тамирчид

Шалгуурыг хангасан байдал: **Бүрэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага

- Төмөр замын дээд сургууль “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн харьяа дээд сургууль бөгөөд төмөр замын тээврийн салбарын хэрэгцээ, шаардлагад нийцэх өрсөлдөх, хөрвөх чадавхи бүхий мэргэжилтэн, судлаачдыг бэлтгэх, мөн бүх төрлийн вагоны гэмтлийг илрүүлэн оношлох, засварлах түүний найдвартай ажиллагааг ханган ажиллах, эрдэм шинжилгээ судалгааны ажил гүйцэтгэх, багаар ажиллах чадвартай, харилцааны соёлтой зөв төлөвшилтэй мэргэжилтэнг бэлтгэхэд чиглэгдсэн хөтөлбөрийг нэвтрүүлж байгаа нь онцлогтой байна гэж үнэлэв.
- ТЗДС-ийн хөтөлбөр нь оюутан төвтэй олон үйлчилгээ, үйл ажиллагааг зохион байгуулж байгаа нь ажиглагдлаа. Энэ нь оюутаныг идэвхижүүлэн амжилттай суралцуулах, хөдөлмөр эрхлэлтийн чиглэлээр зөвлөн туслах үйлчилгээг үзүүлэх, оюутны тооны төлөө биш чанарын төвшинг тогтмол ахиулж, чанартай мэргэжилтэй боловсон хүчнийг Төмөр замын тээврийн салбарт бэлтгэн гаргаж, шууд ажлын байранд зэрэгтэй ажилтан болгон ажиллуулж байгаа, төгсөгчидтэйгээ эргэх холбоотой болон оюутан-төгсөгчид гэсэн багш шавийн холбоотой ажиллуулж дадлагажуулж байгаа зэрэг нь Төмөр замын дээд сургуулийн давуу тал болж чадаж байна гэж үнэллээ.
- Олон улсын Төмөр замын болон тээврийн их сургуулиудтай хамтын ажиллагаатай ажиллаж, багш оюутан нарыг тогтмол туршлага судлуулж мэдлэг, дадлыг эзэмшүүлж байна.

Анхаарах асуудал:

- Харин энэхүү амжилтаа бататган ажиллахаас гадна төгсөгчдийн гадаад хэлний түвшин болон судлаач оюутануудыг бэлтгэх чиглэлээр онцгой анхаарч тэдний өрсөлдөх, хөрвөх чадварыг дээшлүүлэн хөгжүүлэх чиглэлээр хөтөлбөрт нэмэлт оруулан зохион байгуулалт хийж ажиллах нь шаардлагатай гэж үзэж байна.
- Шинэчилсэн хөтөлбөрийг боловсруулж, “Улаанбаатар төмөр зам”-ын Вагоны албаны Ерөнхий инженер, сургалтын инженер болон бусад ИТА нараар хэлэлцүүлж, санал шүүмжлэл, зөвлөгөө авч, хөтөлбөрт тусган гэж тэмдэглэсэн байна. Иймд эдгээрийн санал шүүмжлэл, зөвлөгөөг онцгойлон анхаарч дадлагын чанарыг дээшлүүлэх, хугацааг сунгах, мэргэжил дээшлүүлэх орой, эчнээ ангийн сургалтын чанарыг сайжруулах шаардлагатай гэж үнэлэв.

Зөвлөмж:

- Лаборатори, анги, танхимын техник хэрэгсэл, сургалтын тоног төхөөрөмж, ширээ, сандлыг шинэчлэн сайжруулах.

3.2. Сургалтын хэрэглэгдэхүүн

Хөтөлбөрийн онцлогоос хамааран зайлшгүй шаардлагатай сургалт, судалгааны программ хангамж, хичээлийн хэрэгсэл, материаллаг нөөцөөр хангадаг байна.

Илрэл нотолгоо:

- Вагоны аж ахуйн хичээлийн анги танхим кабинет, лаборатори номын сан уншлагын ба урлаг хүмүүжлийн, багш нарын үйл ажиллагааны, оюутан амьдрах зэрэг өрөө барилга байгууламжийн ашигтай талбайн үзүүлэлт оюутны тоотой харьцуулахад сургуулийн хүчин чадалд хангалттай байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: Бүрэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн Цэрэгжүүлсэн хамгаалалтын албанаас улирал бүр “Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх” үзлэг хийж, зөвлөгөө өгч, гарсан зөрчлийг арилгуулан ажилласан байна. MNS5566:2005 стандартын дагуу гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгслээр бүрэн тоноглогдсон 84 ширхэг галын хор, хоолойг ашиглаж байна.
- Хичээлийн I, II байрны давхар бүрт ариун цэврийн өрөөтэй, төвлөрсөн дулаан, цэвэр бохир усны системд холбогдсон нь эрүүл ахуйн шаардлагыг хангаж байна.
- Сургуулийн дотоод хяналтын системийг сайжруулах зорилгоор хяналтын камер 16-г байршуулж, 2017 онд дахин сайжруулсан байна.
- Барилга байгууламж нь газар хөдлөлтийн 7-8 баллыг тэсвэрлэх чадвартай байна.
- Гэрэлтүүлэг, халаалт агаар сэлгэлт нь БНБД23-02-08 стандартад нийцсэн байна.
- Нэг оюутанд ноогдох нормт талбай 2.2м², нэг оюутанд ноогдох талбайн хэмжээ 3.9м² байгаа нь барилгын БНБД 31-03-03 стандартын шаардлагад нийцсэн байна.
- “Вагоны аж ахуй” мэргэжлээр суралцагч оюутнууд нь мэргэжлийн хичээлийг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр бүрэн хангагдсан анги, лабораторитой. Лабораториуд нь нэг дор 30 оюутанд сургалт явуулах боломжийг бүрдүүлсэн. “Вагоны цахилгаан тоноглол”, “Вагон засварын технологи”, “Вагоны бүтэц, автоотормос”, “Вагоны бүтэц, цахилгаан машин” зэрэг эрүүл ахуй, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааг бүрэн хангасан кабинеттэй байна.

Вагоны бүтэц, автоотормосын лаборатори

3.4 дугаар зураг. Вагоны бүтэц, автоотормосны лаборатори

3.1 дугаар хүснэгт

Тус лабораторид одоогоор ашиглаж буй сургалтын тоног төхөөрөмж

Д/Д	Лабораторийн ажлын нэр	Тоног төхөөрөмж	Тоо ширхэг
1	Тэргэнцэрийн пүршний суулт хэмжих	Тэргэнцэрийн пүршний суулт хэмжих стенд	1
2	Авто угсрааны засварын технологи	Хөдөлгөөнт авто угсрааны төхөөрөмж	1

Вагоны засварын технологийн лаборатори

3.5 дугаар зураг. Вагоны засвар технологийн лабораторийн бүтэц, үзүүлэн, засварын багаж, техник тоног төхөөрөмж болон оюутны мэдээлэл хэвлэх автомат төхөөрөмж

3.2 дугаар хүснэгт

Вагоны цахилгаан тоноглолын лабораторид одоогоор ашиглаж буй

сургалтын тоног төхөөрөмж:

Д/Д	Лабораторийн ажлын нэр	Тоног төхөөрөмж	Тоо ширхэг
1	Зорчигчийн вагоны цахилгаан хуваарилах самбарын бүтэц, ажиллагааг судлах	ЭВ-10 цахилгаан хангамжийн системийн хуваарилах самбар	1
2	Зорчигчийн вагоны гэрэлтүүлгийн системийн бүтэц, ажиллагаа	Зорчигчийн вагоны гэрэлтүүлгийн системийг харуулсан стенд	1
3	Зорчигчийн вагоны цахилгаан хангамжийн системийн эх үүсгэвэр (генератор, зай хураагуурын батарей)-ийн хүчдэл гүйдлийн хэмжилт	2ГВ-003 төрлийн зүсэлт бүхий генератор	1
4	25G вагоны ЗХБ цэнэглэлтийн модулийг турших	25G вагоны ЗХБ цэнэглэлтийн модулийг турших ажлын стенд	1
5	VG-40 маягийн агаарын контакторын ажиллагааг турших	VG-40 маягийн агаарын контакторын ажиллагааг турших стендийн ажиллагаа	1
6	Өдрийн гэрлийн хувьсгуурын ажиллагаа турших	Хувьсгуур турших стенд	1
7	Зорчигчийн вагоны радио тоноглолын бүтэц ажиллах зарчим	Союз-Р1 радио узель	1
8	Сургалтын зориулалтаар ашиглана.	Суурин компьютер	1

Вагоны бүтэц, цахилгаан машины лаборатори

3.6 дугаар зураг. Вагоны бүтэц, цахилгаан машины лабораторийн тоног төхөөрөмж

3.3 дүгээр хүснэгт

Тус лабораторид одоогоор ашиглаж буй сургалтын тоног төхөөрөмж

Д/Д	Лабораторийн ажлын нэр	Тоног төхөөрөмж	Тоо ширхэг
1	Авто угсрааны бүтэц, ажиллагаа	Хөдөлгөөнт авто угсрааны төхөөрөмж	1
2	Цахилгаан хөдөлгүүрийг реле ашиглан удирдах	Цахилгаан машины удирдлагын болон хүчний хэлхээний стэнд	1

Сургалтын полигон дээр вагоны аж ахуйн мэргэжлийн хичээлийн семинар, лаборатори, үйлдвэрлэлийн болон төгсөлтийн өмнөх дадлагын ажлыг тус тус хийж гүйцэтгэж байна. Мөн ачаа, зорчигчийн вагоны бүх төрлийн эд ангийн хэмжилт, туршилтыг хийдэг ба автотоормос, цахилгаан хангамж, халаалтын систем нь бүрэн ажиллагаатай гэдгээрээ онцлогтой байна.

- “Бүрэн ажиллагаа бүхий ачааны хагас вагон”;
- “Бүрэн ажиллагаа бүхий зорчигчийн вагон”;
- “Ачааны вагоны 18-100 төрлийн тэргэнцэр”;
- “Хөдөлгөөнт авто угсрааны төхөөрөмж”;
- “2ГВ-003 төрлийн генератор турших стэнд” зэрэг техник, тоног төхөөрөмжтэй.

Сургалтын полигон дээр ачааны хагас вагон, зорчигчийн вагоны бүтэц зохион байгуулалтыг бодит байдлаар судлах, вагоны автотоормосын бүтэц, үүрэг, зохион байгуулалттай танилцаж лабораторийн ажил болон дадлагын ажил хийх, ачаа, зорчигчийн вагоны явах анги, ниших татах төхөөрөмж, кузов, арал, хаалга нээхийг тохиолдох, гэмтлүүдийг судалж арилгах арга зам, засварын технологийг судлах, голт хагас вагон, зорчигчийн вагоны эд ангиудад хэмжилт хийж 3D байдлаар зурах, тэдгээрт ачаалал өгч тооцох, вагоны хийцийн механик, төсөл тооцоо, динамик хичээлүүдээр эд ангиудад бодит хэмжилт хийж тооцоо хийх зэрэг лаборатори, дадлага ажил хийх боломжийг бүрэн бүрдүүлсэн байна.

3.7 дүгээр зураг . Сургалтын полигон дахь ачаа, зорчигчийн вагон

3.8 дугаар зураг. ВАА-н сургалтын полигон

Анхаарах асуудал

- Сургалт, судалгаа явуулах анги танхим, лаборатори нь хангалттай боловч багшийг сонгох боломж байхгүй, багш нарын зэрэг дэв чадамжийг дээшлүүлэх;
- Суралцагчийн сурлагын ахиц амжилтанд анализ дүгнэлт хийх, амжилтыг ахиулах судалгаа шинжилгээний ажил болон сургалтын үр дүн чанарыг дээшлүүлэх;
- Оюутны хандлага, төлөвшилт, чадамжийн үнэлгээний арга, хэлбэрийг сайжруулах.

Зөвлөмж:

- Мэргэжлийн хичээлийн анги, танхим, мэргэжлийн лабораториуд, сургалтанд ашиглагдаж байгаа компьютер, судалгаа сургалтын полигон зэрэг оюутан нар ажиллах хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа, семинар болон лабораторийн хичээлийн сэдэв, агуулга бүрээр олж авах мэдлэг, дадал, чадварыг эзэмших арга аргачлал, заавар, гарын авлага сул байгаа тул сайжруулах.

3.3. Номын сан, мэдээллийн эх үүсвэр

Багш, суралцагчдын сургалтын үйл ажиллагааг амжилттай хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэхүйц хэрэгцээт ном сурах бичиг, мэдээллийн эх үүсвэрээр тогтмол, чанартай хангадаг байна.

Илрэл нотолгоо:

- Сургалтын хэрэглэгдэхүүн, програм хангамж, мэдээллийн технологийн сайжруулах чиглэлээр дараах ажлууд хийгдсэн байна.
- Сургууль байнгын үйл ажиллагаатай www.insttrans.mn гэсэн домайн нэр бүхий вэб сайттай. Энэхүү вэб сайт нь **Datacom** компаний сервер дээр байрлуулан тогтмол ажиллуулж байна.

- Сургалтын үйл ажиллагаанд 2012-2013 оны хичээлийн жилээс эхлэн StarSoft компанийн **Uniface5.0** програмыг нэвтрүүлэн, удирдлага, мэдээлэл, хяналтын системд бүрэн ашигласан байна.
- ШУТИС-ын E-Cloud UNIMIS програмыг сургалтын үйл ажиллагаанд бүрэн нэвтрүүлэн, ашиглаж байна.
- Номын сан, хичээлийн 2-р байрны №230, хичээлийн 1-р байрны №205, подваль, оюутны дотуур байрны 3, 4-р давхарт тус тус Wifi утасгүй интернэт ашиглагдаж байна.
- МОБИСОМ –ийн WICOM төсөл хэрэгжин WifiAccess Point Ruckus-JF7372 утасгүй интернетийн төхөөрөмжийг дотуур байрны 1-4 давхар, хичээлийн 1-р байрны давхар бүрд 2ш, хичээлийн 2-р байрны 1-4 давхарт 1ш тус бүр суурилуулан, байнгын ажиллуулж байна
- 2017-2018 оны хаврын улирлаас эхлэн хичээл бүрийн улирлын шалгалтыг элсэлтийн ерөнхий шалгалт авдаг аргачлалаар авч тестийн машинаар дүнг гарган хэвлэн, мэдээлсэн байна.
- Мэргэжлийн хичээлийн улирлын болон улсын шалгалтыг орчин үеийн програм хангамжийг ашиглан онол, практик хосолсон хэлбэрт шинэ шалгалтын арга зүйг нэвтрүүлэхээр судлаж, магистр, бакалаврын дипломын төсөл бичиж буй оюутнуудыг судалгаа, туршилт хийх орчин үеийн програм хангамж, англи, монгол, орос хэл дээр хэвлэгдсэн гарын авлагаар хангаж оюутнууд туршилт, боловсруулалтыг мэргэжлийн програмын *Ansys workbench, Solidworks, Matlab, Nastran, Portues* .г.м тусламжтайгаар ажиллаж байна

Шалгуурыг хангасан байдал: **Хэсэгчлэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

3.4 дугаар хүснэгт

Сургалтанд ашигладаг програм хангамжийн судалгаа

Д/д	Програм хангамжийн нэр	Он	Ашигладаг хичээл
1	Microsoft office (word, excel, powerpoint, access)	2010	Бүх хичээл
2	Electronics WorkBench програм	2005	Цахилгаан техник
3	Dev/ C++	2000	Алгоритм програмчлалын үндэс
4	Ansys Workbench 17.2 Solidworks 2016	2017	САЕ технологи
5	Automation studio 5.0	2013	Хий шингэний хөтлүүр
6	Autocad, Solidworks 2016	2016	Техникийн зураг зүй, CAD технологи
7	Proteus-7.0 Ardiuno-6.18 Avero studio-5.1 Atmel studio-5.0 Extreme burner	2017	Микроконтроллёрын програмчлал
8	NI Circuit Design Suite 14.0 Proteus 8.4	2016	Электроникийн үндэс, хэрэглээ

Нэмэлт ном, сурах бичгийн судалгаа

Түвшин	Төрөл	Тоо ширхэг	Хэл				Цахим
			монгол	орос	англи	япон	
Ерөнхий суурь хичээл	Хэвлэмэл ба цахим	34	17	5	10	-	2
Мэргэжлийн суурь хичээл		1129	548	566	2	-	18
Мэргэжлийн хичээл		160	118	31	3	-	8
Нийт /2651/		1323	683	602	15	-	28

Анхаарах асуудал:

- Номын тоо ширхэгийг судлан үзэхэд 1-5 ширхэгтэй номын эзлэх хувь 34,1 хувь, 6-49 ширхэгтэй 37,4 хувь, 50-100 ширхэгтэй ном 28,4 хувьтай байна. Энэ нь гол төлөв нарийн мэргэжлийн хичээлийн ном сурах бичиг цөөн тоог илэрхийлж байна. Ном сурах бичгийн хангамжийг сайжруулах;
- Нэн шаардлагатай хэрэгцээт ном, сурах бичгийн хөрөнгө, зардал шаардагдах төсвийг жил бүр гаргаж, төсөллөгдсөн өртгөөр баяжилтыг хийх;
- Электрон номын сан байгуулж, тогтмол хүртээмжтэй ажлуулах;
- Мэргэшүүлэх хичээлийн болон техникийн ухааны номууд, эрдэмтэд, судлаач нарын бүтээлүүдийг авч номын сангийн баяжилтыг хийх;
- Судалгаанаас үзэхэд номын санд сууж байгаа оюутнуудын тоо сул байгаа тул тэднийг ном сурах бичиг, сэтгүүл, аргачлал, гарын авлага, төсөл, судалгаа, диплом, диссертаци уншиж судлах ажлыг эрчимжүүлэх;
- Сургалтанд лицензтэй програм хангамжийг нэвтрүүлэх, зарим шаардлага бүхий компьютерийн техник үзүүлэлтийг өсгөж /Жишээ нь: RAM 16 GB-с дээш, Graphic card г.м/, 10-с дээш компьютертэй анги, лабораторуудыг агааржуулалтын системээр хангах;
- Сургалтанд нэн шаардлагатай стэндүүдийг нэмэгдүүлж, аргачлалыг боловсруулах, цахим хичээлийн файлыг бүрдүүлж оюутанд хаанаас ч, хэзээ ч суралцах боломжийг олгох.

Зөвлөмж:

- Номын сангийн шаардлагатай, нарийн мэргэжлийн болон шинжлэх ухааны бүтээлийн ном, сурах бичгийн тоо, төрлийг нэмэгдүүлэн, хангамжийг сайжруулж, баяжилтыг хийж, тэдгээрийг судлуулах ажлыг эрчимжүүлэх, багш нарыг ном, сурах бичиг, семинар, лабораторийн хичээлийн гарын авлага, шинжлэх ухааны бүтээлийг боловсруулж гаргахад дэмжлэг үзүүлэх;
- Номын санд Инноваци шингэсэн бүтээлүүд, төгсөгчдын диплом, диссертаци бараг байхгүй байгаа тул баяжуулж, оюутнуудад судлуулж, судалгааны ажлыг гүнзгийрүүлэх;
- Сургалтын полигонд хос дугуйн “мини” паркийг бүрэн байгуулж, аргачлал зааврыг боловсруулж энэ чиглэлийн мэдлэг, чадварыг эзэмшүүлэх.

3-р шалгуурын талаарх шинжээчийн эцсийн үнэлгээ: **Бүрэн хангасан**

ШАЛГУУР 4. ХӨТӨЛБӨРИЙН УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Хөтөлбөрийн удирдлага нь сургуулийн алсын хараа, эрхэм зорилгод нийцүүлэн сургалтын үйл ажиллагааг чанартай, тасралтгүй явуулахад нөөцийг оновчтой хуваарилж; хөдөлмөрлөх, суралцах таатай орчинг бүрдүүлэн хөтөлбөрийн хөгжлийг хангахуйц стратеги, менежментийг хэрэгжүүлнэ.

4.1. Хөтөлбөрийн удирдлагын үйл ажиллагаа

Хөтөлбөрийн удирдлагын үйлчилгээ нь сургалтын чанарыг сайжруулахад чиглэж, нийгмийн хариуцлагатай, оролцогч болон сонирхогч талуудын оролцоог хангадаг байна.

Илрэл нотолгоо:

- Хөтөлбөрийн тэнхимийн шийдвэр гаргалт, хэрэгжилтийн үнэлгээнд багш, суралцагчдын оролцоог хангасан байна
- Хөтөлбөрийг боловсруулах, хэрэгжүүлэх, үнэлэхэд шаардлагатай дүрэм, журмуудтай байна.
- Хөтөлбөрийн багш, ажилтнуудын хүний нөөцийн судалгаа, шинжилгээ, хөгжүүлэх ажлын үнэлгээ, гүйцэтгэлийн болон үр дүнгийн урамшууллын хэрэгжилттэй байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: **Хэсэгчлэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Удирдлагын мэдээллийн системийн ашиглалт, хяналт, ил тод, хүртээмжтэй байдал хангалттай байна. /UNIMIS /
- Төмөр замын дээд сургуулийг 2030 он хүртэл хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөөг 2006-2015 онд хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөө, УБТЗ-ыг 2030 он хүртэл хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөөтэй уялдуулан боловсруулсан байна.
- Сургалтын албатай хамтран хөтөлбөр хэрэгжилтэнд оролцож байгаа нийт багш нарын хичээлийн стандарт, бичиг баримтын иж бүрдэл, файлын сангийн баяжилтыг хичээлийн улирал эхлэхээс өмнө тогтмол шалгаж хэвшсэн байна.

Анхаарах асуудал:

- Оюутнуудын өгсөн сэтгэл ханамжийн судалгааны дүнг үндэслэн үйл ажиллагаагаа сайжруулсан зүйл харагдахгүй байна.
- Хөтөлбөрт ирсэн санал гомдол, шийдвэрлэлтийн тайлан харагдахгүй байна.
- Тайлан төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хийсэн дүн шинжилгээ байхгүй байна.

Зөвлөмж:

- Хөтөлбөрт оролцогч болон сонирхогч талуудаас гарсан санал асуулгын дүнгийн дагуу хийсэн ажлыг тодорхой тусгаж, эргэж тайлагнадаг байх
- Сургалтын хөтөлбөрийг хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөө боловсруулах

4.2. Хамтын ажиллагаа, нийгэмд үзүүлэх үйлчилгээ

Дотоодын болон олон улсын их дээд сургуулиуд, судалгааны болон мэргэжлийн байгууллагууд, төрийн болон ТББ-тай холбоо тогтоож; багш, суралцагч солилцоо, тэтгэлэг ба хамтарсан хөтөлбөр, сургалт, судалгаа, семинар зэрэг хэлбэрээр хамтран ажилладаг байна.

Илрэл нотолгоо:

- Мэргэжлийн чиглэлийн гэрээ, хэлцэл хийхэд оролцсон материал, гэрээт ажлын тайлан
- Багш, суралцагч солилцоо, тэтгэлэгт хөтөлбөрт хамрагдагсдын тоон судалгаа
- Төгсөгчдийг давтан сургалтад хамруулсан талаарх тоон мэдээлэл

Шалгуурыг хангасан байдал: Бүрэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Евро-Азийн тээврийн сургуулиудын консерциумын албан ёсны гишүүн 2006 оноос хойш зохион байгуулсан синфозиумд тасралтгүй оролцож ирсэн байна. Тус хуралд багш нар 4 удаа илтгэл тавьж хэлэлцүүлсэн байна.
- ОХУ-ын гурван их сургууль, нэг хүрээлэнтэй, БНХАУ-ын хоёр их сургууль, нэг коллежтой, БНСУ-ын хоёр их сургууль, нэг дээд сургуультай хамтын ажиллагаатай.
- ОХУ-ын Эрхүү хотод 3 багш, БНХАУ-ын Бугат хотын төмөр замын коллежд 1 багш мэргэжил дээшлүүлэх, туршлага солилцох ажлуудыг хийсэн байна.
- БСШУСЯ, ХНХЯ, ЗТХЯ-ны харъяа бодлого хэрэгжилтийг зохицуулах газар, Монголын төмөр зам ТӨХК, Болд төмөр Ерөө гол ХХК гэх мэт компани, холбоо, төрийн бус байгууллага зэрэг 9 газартай хамтын ажиллагаатай байна.
- Сүүлийн гурван жилийн байдлаар төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай төмөр замын багц дүрмийн шинэчлэх төсөл бичих, санал өгөх, хөдлөх бүрэлдэхүүний техникийн шаардлага, норм стандарт боловсруулах, төсөлд санал өгөх, сургалт зохион байгуулах зэрэг нийт 5 төрлийн үйл ажиллагаанд оролцсон байна.

Анхаарах асуудал:

- Төгсөгчдийн холбооны үйл ажиллагааны баримт материал, хөтөлбөрт сайжруулалтад оролцсон байдал харагдахгүй байна.

Зөвлөмж:

- Хамтын ажиллагаатай орнуудад солилцоогоор явах багш, суралцагчдын тоог нэмэгдүүлэх

4.3. Санхүүжилт

Хөтөлбөрийн санхүүжилтийн тодорхой хувь нь багш, суралцагчийн хөгжилд зарцуулагддаг, олон эх үүсвэртэй байна.

Илрэл нотолгоо:

- Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэгч нэгжийн жилийн төсөв, зарцуулалтын тайлан
- Нэг суралцагчид ноогдох өртөг зардлын тооцоо
- Сургалтын төлбөрөөс хөтөлбөрт зарцуулагддаг хувь хэмжээ, үр дүнгийн судалгааг гаргасан байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: Бүрэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Сургуулийн нийт санхүүжилтийн 75% нь сургалтын төлбөр, 8% нь өөрийн бусад орлого, 6% нь мэргэжлийн боловсрол, сургалтын дэмжих сангийн орлого, 11% нь УБТЗ-ын татаасын эх үүсвэрээс бүрдэж байна.
- Хөтөлбөрийн санхүүжилтийн 1.7% нь багш, оюутны хөгжилд зарцуулагддаг байна.

- Нэг суралцагчид ноогдох өртөг зардлын тооцоог хийж нэг кредит цагийн үнэлгээг тогтоосон байна.
- Сургалтын иж бүрэн полигон байгуулахад засвар үйлчилгээний зардалд 300 сая төгрөгийн нэмэлт хөрөнгө оруулалт хийсэн байна.

Анхаарах асуудал:

- Хөтөлбөр өөрөө өөрийгөө бүрэн санхүүжүүлэхэд анхаарч ажиллах

Зөвлөмж:

- Сургалтын төлбөрийн 1 кредит цагийн үнэлгээг дахин эргэн харж шинэчлэн тогтоох.

4.4. Хөтөлбөрийн маркетингийн идэвхжүүлэлт

Хөтөлбөр нь тогтвортой байдлаа хангахуйц идэвхжүүлэлтийн хөтөлбөр, төлөвлөгөөтэй байна.

Үзүүлэлт нотолгоо:

- УБТЗ-ын захиалгын дагуу оюутан элсүүлдэг
- Оюутан элсүүлэх дүрэм журамтай
- Төмөр зам дагуух шугам зам дагуух аймаг сумдад элсэлтийн сурталчилгааны ажлыг хийдэг.

Шалгуурыг хангасан байдал: Хэсэгчлэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Оюутан элсүүлэх, хөтөлбөр хөгжүүлэх үйл ажиллагааг УБТЗ-ын захиргаа, мэргэжлийн албад, хүний нөөцийн албатай хамтран тэдний бодлого шийдвэртэй уялдуулан төлөвлөж хэрэгжүүлдэг байна.
- Эрхүүгийн ЗХИС-тай хамтарч хэрэгжүүлэх 2+3 хамтарсан хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх бэлтгэл ажлыг хангасан байна.

Анхаарах асуудал:

- Цаашид хөтөлбөр тогтвортой байдлаа хангахуйц идэвхжүүлэлтийн хөтөлбөр, төлөвлөгөөтэй болох
- Зөвхөн УБТЗ-ын хүний нөөцийн албанаас ирүүлсэн хяналтын тоогоор оюутан элсүүлэх биш эрэлт хэрэгцээнд тулгуурлан элсэгчийн тоог тодорхойлж элсүүлдэг болох

Зөвлөмж:

- Төгсөгчдийг мэдээллээр хангаж, мэргэжил суратлчлах, хөтөлбөрөөр оюутан элсүүлэхэд татан оролцуулах
- Бусад орны сургуулиудтай хамтарсан хөтөлбөр хэрэгжүүлэх

4.5. Хөтөлбөрийн нээлттэй, ил тод байдал

Хөтөлбөр хэрэгжүүлэгч нэгж нь өөрийн үйл ажиллагааны талаар олон нийтэд үнэн зөв, ил тод, дэлгэрэнгүй, сүүлийн үеийн мэдээллийг түгээдэг байна.

Илрэл нотолгоо:

- Вебсайтын мэдээллийн иж бүрэн, тогтмол хангалттай ажиллагаатай.
- Оюутны гарын авлага, ган зам сонин.

Шалгуурыг хангасан байдал: **Бүрэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Тайлангийн жилүүдэд оюутны гарын авлага хэвлэж тараасан байна.
- Вебсайтын мэдээллийн иж бүрэн, тогтмол хангалттай ажиллагаатай.
- Ган зам сонингоор дамжуулан сургууль багш, оюутнуудын бүтээлийг дугаар болгонд 1 нүүр материал хэвлэдэг.
- Сургуулийн facebook хаягийг тогтмол ажиллуулдаг.

4-р шалгуурын талаарх шинжээчийн эцсийн үнэлгээ: **Бүрэн хангасан**

ШАЛГУУР 5. СУРАЛЦАГЧИД ЧИГЛЭСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Тухайн хөтөлбөрөөр суралцагчдын оролцоог ханган бие даан амжилттай суралцахад чиглэсэн дэмжих үйл ажиллагааг хүртээмжтэй, ашиг сонирхолд нь нийцүүлэн үр дүнтэй хэрэгжүүлдэг байна.

5.1. Суралцагч сонгох, элсүүлэх

Хөтөлбөрийн онцлогт тохирсон шалгуураар элсэгчдийг сонгон шалгаруулдаг байна.

Илрэл нотолгоо:

Төмөр замын дээд сургууль нь Монгол Улсын “Дээд боловсролын тухай хууль”, “Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын тухай хууль”, Боловсрол, Соёл, Шинжлэх Ухааны сайдын 2013 оны 03-р сарын 18-ны өдрийн А/79 тоот тушаалаар болон бусад холбогдох эрх зүйн актууд, “Төмөр замын дээд сургуульд оюутан элсүүлэх журам” зэргийг тус тус баримтлан, жил бүрийн хаврын элсэлтийн үйл ажиллагааг Улаанбаатар хот болон төмөр замын үндсэн 5 тулгуур өртөөнүүдэд зохион байгуулж, сургуулийн онлайн elselt.insttrans.mn вэб хаягт бүртгэж, элсэлттэй холбоотой бүх мэдээллийг Ганзам сонин, сургуулийн цахим хуудас <https://elselt.insttrans.mn/>, <http://www.insttrans.mn/>-д байршуулан мэдээлэн элсэгчдийг сонгон шалгаруулдаг байна.

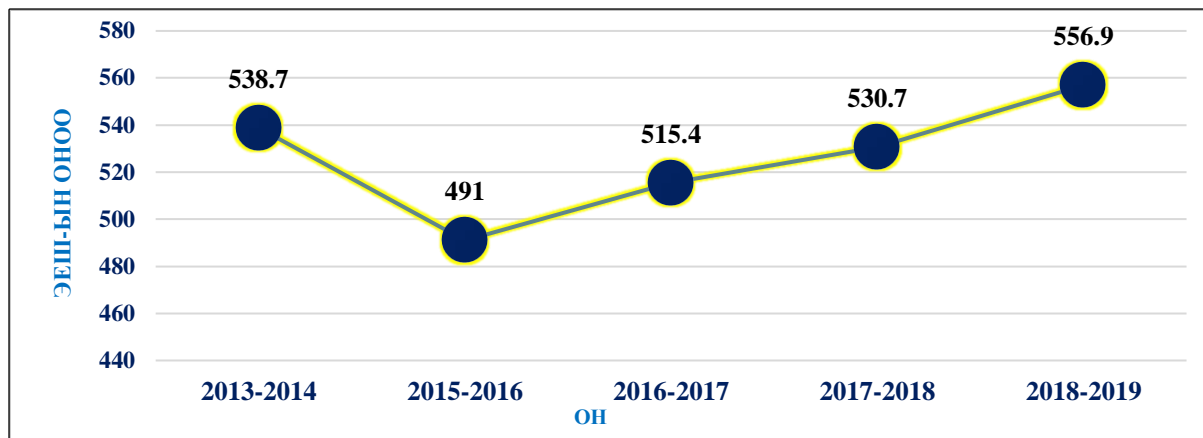
ВАА-н элсэлтийн судалгаанаас үзэхэд тус хөтөлбөрөөр элсэгч оюутны ЭЕШ-ын дундаж оноо жил ирэх дутам өсөх хандлагатай, энэ мэргэжлийг сонгон ирж байгаа хүүхдүүдийн суурь боловсролын төвшин өсч, элсэгчдийн чанар сайжирч байгааг үзүүлж байна.

5.1 дүгээр хүснэгт

Элсэлтийн босго оноо

№	Хөтөлбөр индекс	Хөтөлбөрийн нэр /Мэргэжил/	Ерөнхий шалгалтын босго оноо	
			ЭЕШ-1 (62.5%)	ЭЕШ-1 (60%)
1	104102	Вагоны аж ахуй	Математик 500	Физик 480

ВАА-н хөтөлбөрөөр элсэгчдийн ЭЕШ-ын дундаж оноо

5.1 дүгээр зураг. Элсэгчдийн ЭЕШ-ын дундаж онооны үзүүлэлтийг үзүүлэв

Вагоны аж ахуйн хөтөлбөрийн багш нар нь оюутнуудад, мөн хариуцсан ангидаа улирлаар болон жилээр соёл, хүмүүжлийн ажлын төлөвлөгөөг гаргаж, оюутнуудад хичээл сонголт, нийт суралцах хугацааныхаа ачааллыг тохируулах, суралцах үедээ хуримтлуулсан кредит, сурлагын үзүүлэлтээ тооцон шалгаж, түүний үр дүнгээс хамааран суралцах төлөвлөгөөгөөг шинэчлэн боловсруулах, сурлагын болон бусад асуудал үүссэн оюутны арга хэмжээг тухай бүрт авах, мөн цаг үеийн үйл ажиллагаанаас шалтгаалж, хурал зарлаж зөвлөх үйлчилгээг үзүүлэн хурлын протокол хөтлөн энэ чиглэлээр зөвлөн туслах үйлчилгээг үзүүлж ажилласан байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: **Бүрэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Вагоны аж ахуйн хөтөлбөрт сургалтаар оюутнуудыг сонгож, элсүүлэхдээ, Төмөр замын гол зам дагуух үндсэн өртөөнүүд, түүнийг байрлах сум, аймгийн болон нийслэл, Улаанбаатар хотоос холбогдох хууль, журмын дагуу сонгон авсан байна. Мөн хүндэт төмөр замчин, үе дамжсан төмөр замчдын хүүхдүүд сонирхолоороо шалгалт өгч, элсэн орсон байна.

Анхаарах асуудал:

- Оюутны сурах, судалгаа шинжилгээний ажил хийх, дадлага чадварыг эзэмших, хөгжүүлэх ажлыг, төлөвлөлт, системтэйгээр хийж хэвших.
- Аж ахуй нэгж, үйлдвэрлэгчээс хүлээж буй эрэглтийг хангах, хөрвөх чадвар бүхий оюутаныг бэлтгэх. \инженер-электроник, инженер-үл эвдэх сорилчин, инженер-физикч, инженер-автоматжуулагч, инженер-програмист, инженер-гагнуурчин г.м\

Зөвлөмж:

- Сургуулийн WEB-ийн ажиллагааг сайжруулж, интернетийн орчинд дүн болон хичээлийн хуваариа харах, хичээл сонголт хийх, ТҮЦ машинаар тодорхойлолт болон дүнгийн хуудсыг дуртай үедээ оюутан өөрөө мэдээллийг хэвлэн авах боломжтой болгосон үүнийг улам хөгжүүлэн баяжуулах;
- Оюутны техник сэтгэлгээ, харилцааны ур чадвар, судалгаа шинжингээний ажил хийхийг хөгжүүлж, судлаач оюутнуудыг төрүүлэх;
- Оюутан интернет орчинд хүссэн цагтаа хичээлийн хуваарь харах, багшид үнэлгээ өгөх, хичээл сонголт хийх, дүн харах, даалгавар, зөвлөмж багшаа сонгох боломжийг бүрдүүлэх;

- Олон улсын төмөр замын болон техникийн их сургуулиудтай багш болон оюутнуудын туршлага судлах, сургалт арга зүй, судалгааны материалыг солилцох, баяжуулах ажлыг чанаржуулан, эрчимжүүлэх;
- Оюутны идэвхи, сургалтын чанар, судалгаа шинжилгээний ажлыг үр дүнгээр нь олон улсын сангаас олгогддог тэтгэлгүүд, дотоодын дүрэм, журмын дагуу олгогдох тэтгэлэг, урамшуулалт, санхүүжилт, урамшуулалтыг өрнүүлэн, хөгжүүлэн хэрэгжүүлэх.

5.2. Зөвлөн туслах үйлчилгээ

Суралцагчдад суралцах, судлах арга зүй, ирээдүйн ажил мэргэжил, хөдөлмөр эрхлэлт, сэтгэл зүй, хууль эрх зүйн чиглэлээр зөвлөх үйлчилгээг тогтмол, чанартай үзүүлдэг байна чанартай үзүүлдэг байна.

Илрэл нотолгоо:

“Вагоны аж ахуй” мэргэжлийн хөтөлбөрөөр суралцаж буй нийт оюутнуудаас зөвлөх үйлчилгээний чиглэлээр авсан судалгаа, сэтгэл ханамжийн байдлыг судлан үзэхэд багш нарын оролцоо сайн 45%, багш оюутны хамтын ажиллагаа сайн 53.6%, хөтөлбөрийн явцад багш, зөвлөх нарийн дэмжлэг сайн 65.3% гэж үнэлэгдсэн нь зөвлөн туслах үйлчилгээ нь суралцагчдын баримтлах дүрэм, журмыг хэрэгжүүлэх, амжилттай сурах, мэдлэг дадлыг эзэмших, өөрийн хэрэгцээ, сонирхолын дагуу хөгжин төлөвших боломжийг бүрдүүлж, шилдэг оюутнууд урамшуулалт, тэтгэлэг авч нийгмийн идэвхээ хөгжүүлэн ажиллах үндэс болсон гэж үнэллээ.

Шалгуурыг хангасан байдал: **Бүрэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

Сургалтын кредит тогтолцоонд бүрэн шилжиж, оюутан бүр өөрийн сурах үйл ажиллагааг төлөвлөх, мэргэжлийн сургалтын төлөвлөгөөнд заасан хичээлүүдийг зөв дэс дараатай сонгох, нийт суралцах хугацааныхаа ачааллыг тохируулах, суралцах үедээ хуримтлуулсан кредит, сурлагын үзүүлэлтээ тооцон шалгаж, түүний үр дүнгээс хамааран суралцах төлөвлөгөөгөө шинэчлэн боловсруулах шаардлагыг хангах зорилгоор багшийг оюутны зөвлөх багшаар томилж, оюутан суралцах хугацааныхаа турш зөвлөх багшаас зөвлөлгөө авч, асуудлыг хамтран шийдвэрлэх, сургалтын үйл ажиллагаатай холбоотой аливаа асуудлаар зөвлөгөө авах, зөвлөх багш нь оюутныг төгсөх хүртэл нь зөвлөх үүрэгтэйгээр, тэднийг сурах, судалгаа шинжилгээ хийх, төлөвшүүлэх, хөгжүүлэхэд чиглэгдэн ажиллаж байгаа онцлог туршлаг гэж үнэлэв.

Анхаарах асуудал:

Вагоны аж ахуйн ангид суралцагчдын зөвлөх үйлчилгээ нь судалгааны арга зүйг түлхүү эзэмшүүлэхэд зөвлөх, мөн инженерийн мэргэжил, ёс зүй, хэмжил зүй, хөрвөн ажиллах чадвар, хууль эрх зүйн чиглэлээр зөвлөх үйлчилгээг тогтмол, чанартай явуулахыг анхаарах зүйтэй гэж үзэж байна.

Зөвлөмж:

- Вагоны аж ахуйн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэгч, төгсөгчдийн эзэмших мэргэжлийн мэдлэг, ур чадварыг системтэйгээр, хөрвөх чадвартайгаар сайжруулах,
- Вагоны аж ахуйн ангийн оюутнуудыг улсын болон олон улсын хэмжээнд зохион байгуулагддаг эрдэм шинжилгээний хурал, олимпиад, уралдаан тэмцээнд идэвхитэй, бүрэн чанартай сайн оролцож амжилтанд хүргэх чиглэлээр байнга бэлтгэх ажлыг тогтмол зохион байгуулах, зөвлөх, хамтран ажиллах.

5.3. Суралцагчийн олон нийтийн оролцоо, урамшууллын тогтолцоо

Суралцагчийн олон нийтийн үйл ажиллагаанд оролцох оролцоо, сайн дурын ажлыг дэмжиж хамтран ажилладаг байна.

Илрэл нотолгоо:

Төмөр замын тээврийн дээд сургуулийн нэрийн өмнөөс олон улс, улс, бүс нутаг, бусад их дээд сургуулиудын дунд зохион байгуулагдах эрдэм шинжилгээний хурал, олимпиад, спорт, урлагийн уралдаан тэмцээн, наадмуудад Вагоны аж ахуйн оюутнууд амжилттай оролцож, байранд шалгарсан, захирлын нэрэмжит болон оюутнуудын сайн дурын, мэргэжлийн клубүүдийн үйл ажиллагаанд оролцож, кредитийн урамшуулалтыг оюутнууд авсан байна.

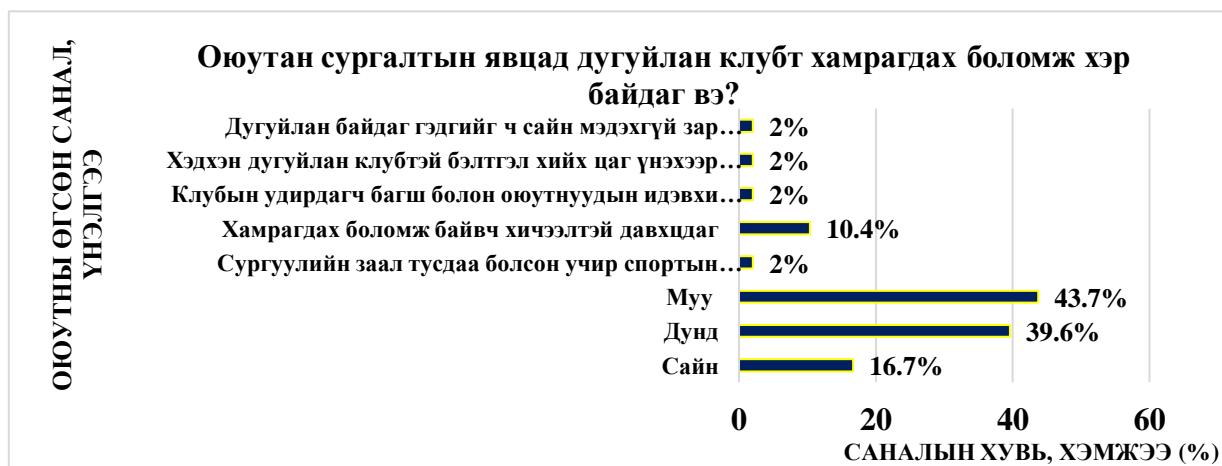
Вагоны аж ахуйн ангийн суралцагчийн олон нийтийн ажлын оролцоог нэмэгдүүлэн идэвхижүүлэх чиглэлээр явган аяллын клуб, техник сэтгэлгээтэй оюутнуудын клуб, мэтгэлцээний клуб, насан туршийн олон талт боловсролыг дэмжих клуб, сайн дурын ажил, хандив тусламж зэрэг ажлуудыг зохион байгуулж, үр дүнг үнэлж, амжилттай оролцсон оюутан нарт урамшуулалтыг олгож ажилласан нь мэдлэг, ур чадварыг сайжруулах, төлөвших нийгмийн идэвхи, оролцоог дээшлүүлэх нь байна.

Вагоны аж ахуйн ангид суралцдаг оюутан нар Улсын олимпиад, тэмцээнд жил бүр оролцсон байдал

5.2 дугаар зураг. ВАА-н Тэмцээнд оролцсон баг, тамирчид

“Вагоны аж ахуй” мэргэжлийн хөтөлбөрийн дагуу 2017-2018 оны хичээлийн жилд суралцаж байгаа нийт оюутнуудаас сэтгэл ханамжийн нэгдсэн судалгааг улирал бүр авч түүнийг боловсруулсан үр дүнгээс үзэхэд судалгаанд хамрагдсан оюутнуудын 43 хувь нь мэдээлэлгүй байна.

5.3 дугаар график. Оюутнуудын сэтгэл ханамжийн судалгааны үр дүн

Вагоны аж ахуй анги жил бүр мэргэжлийн аварга шалгаруулах тэмцээн, мод тарих ажлыг зохион байгуулдаг.

5.4 дүгээр зураг. 2019 оны вагоны аж ахуй мэргэжлийн аварга

5.5 дугаар зураг. Сургуулийн орчныг ногоожуулах, мод тарих ажил

Шалгуурыг хангасан байдал: Хэсэгчлэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Вагоны аж ахуйн төгсөх ангийн оюутнуудыг “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал ба эрүүл ахуйн” талаарх 16 цагийн хичээл, сургалтыг зохион байгуулж сертификат олгосон байна.
- Сургуулийн зүгээс суралцагчийн сайн дурын клуб, үйл ажиллагааг дэмжих журам гарган хэрэгжүүлэхдээ нэг хүртэл кредитийн урамшуулал олгох сайн дурын нийтээрээ хамрагдах явган аялал, үндэсний хувцасаараа гоёх “Дээлтэй монгол” арга хэмжээ, УЗН-ээс зохион явуулдаг “Цусаа хандивлая” аян зэрэг үйл ажиллагааны зохион байгуулсан.
- Сургуулийн сургалтын хөтөлбөрт үйл ажиллагааг дэмжих чиглэлээр төсөл, хөтөлбөр, илтгэл, мэтгэлцээний уралдаан тэмцээн зэргийг жилдээ нэгээс багагүй зохион байгуулсан.
- Төмөр замын дээд сургуулийн болон Улсын, Олон улсын чанартай тэмцээн уралдаан, төсөл, хөтөлбөрт үйл ажиллагаанд амжилт гарган оролцсонг харгалзан үзэх хоёр хүртэл кредитийн урамшуулал олгох сайн дурын болон мэргэжлийн клубуудыг ажиллуулсан.
- “Оюутны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих” төвийг Нийслэлийн хөдөлмөрийн газартай хамтран зохион байгуулсан.
- Жил бүр “Улаанбаатар төмөр зам”-ын Хүний нөөцийн албатай хамтарч “Төгсөгч-Ажил олгогчдын уулзалт”-ыг зохион байгуулж, төгсөх ангийн оюутнуудад үйлдвэрлэл дээр байгаа ажлын байрны санал, хэрэгцээг ажил олгогч нар танилцуулж ажилласан байна.
- Вагоны аж ахуйн төгсөх ангийн оюутнуудыг ажлын байртай болгохын тулд “Улаанбаатар төмөр зам”ХНН-ийн Хүний нөөцийн алба, Вагоны алба, Зорчигч тээврийн аж ахуйн нэгжийн хүний нөөцийн менежерүүдтэй уулзалт зохион байгуулан, тэдний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх үйл ажиллагааг жил бүр зохион байгуулдаг бөгөөд төгсөгчдийн 90 хувь нь сургуулиа төгсөөд ажлын байраар хангагдан үйлдвэрлэлд орж ажилладаг нь онцлог давуу тал гэж үнэлэв.

Оюутны отрядад ажиллах ВАА-н ангийн төлөөлөл

5.5 дугаар зураг. 2018-20129 онд Оюутаны отрядад ажиллах нийт бүрэлдэхүүн

Анхаарах асуудал:

- Вагоны аж ахуйн ангийн нийт оюутнуудын дунд зохион байгуулагдаж байгаа ажлуудыг сайжруулах, оюутнуудаас санал, асуулга авсны үндсэн дээр төлөвлөгөө гаргаж, нийт оюутнуудыг бүрэн хамруулахад анхаарах;
- Нийтийн оюутнуудын дунд зохион байгуулагдаж клуб, секц, дугуйлан болон бусад олон нийтин ажлууд нь сургалтын төвшин дээшлүүлэх, техник сэтгэлгээг сайжруулах, судалгааны арга зүй болон багаар ажиллах чадвар эзэмших, чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх, эерэг хандлагыг төрүүлэх, нийгмийн сайн сайханд манлайлах, сурч боловсрох идэвхийг өрнүүлэх зөв төлөвшилтэй техникч, инженерүүдийг төрүүлэхэд түлхүү анхаарч ажиллах.

Зөвлөмж:

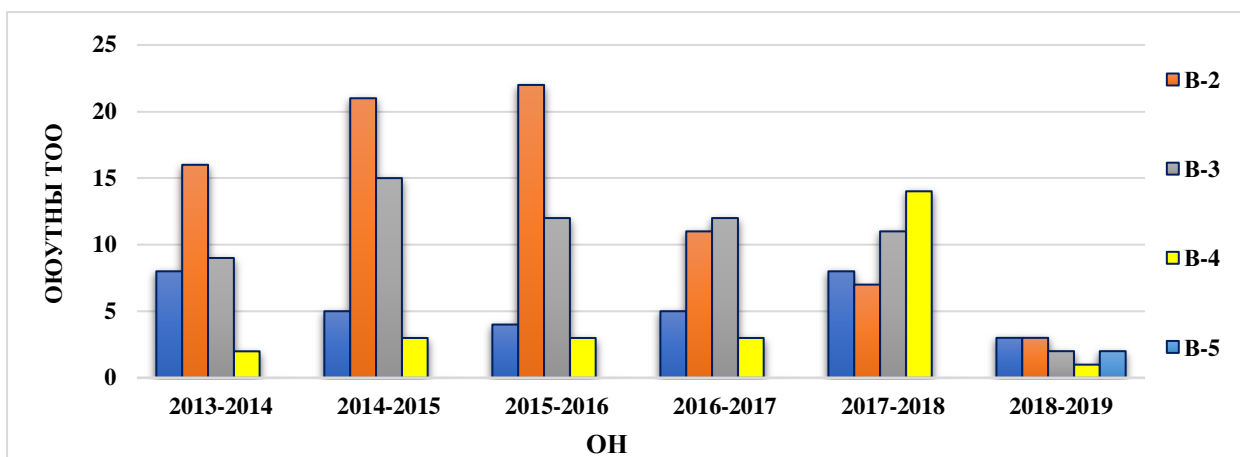
- Вагоны аж ахуйн ангийн нийт оюутнуудын зохион байгуулах олон нийтийн ажил нь тэдгээрийн хүсэл, тэмүүлэлийг өрнүүлсэн, сурлага, хүмүүжил, төлөвшилтийг суулгахад чиглэгдсэн, тэдгээрийн идэвхийг өрнүүлэх замаар зохион байгуулах

5.4. Суралцагчийн шилжилт, хөдөлгөөн

Суралцагчийн шилжилт хөдөлгөөнийг шийдвэрлэхдээ /кредитийг хүлээн зөвшөөрөх, дүйцүүлэн тооцох, кредитээс чөлөөлөх/ холбогдох дүрэм, журмын дагуу суралцагчийн эрх ашигт нь нийцүүлэн шийдвэрлэдэг байна.

Илрэл нотолгоо:

Вагоны аж ахуйн аюутнуудын 2013-2019 оны хичээлийн жилийн шилжилт хөдөлгөөний судалгаа, графикаас үзүүлэхэд 2013-2017 онуудын хичээлийн жилд В2, В3, 2017-2018 онын хичээлийн жилд В3, В4, 2018-2019 онын хичээлийн жилд В1, В2 тус тус ангийн оюутнууд байгаагаас үзэхэд В1, В2, В3 дугаар курсэд байхдаа шилжиж байгаа нь сонирхсон ангиа сонгоогүй, мөн өөр сургуульруу болон гадаадын их дээд сургуульруу шилжиж байгаа нь ажиглагдаж байна. Харин В3, В4 ангийн оюутнуудын шилжилт нь жилийн чөлөө авсан, гарсан, орой эчнээн ангид шилжсэн, төлбөрийн асуудал, декрит авах, ОХУ-д шилжин суралцахаар шилжсэн байна.

5.6 дугаар зураг. Суралцагчдийн шилжилт хөдөлгөөн

Шалгуурыг хангасан байдал: **Бүрэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Вагоны аж ахуйн ангийн оюутнуудын судалгаанаас үзэхэд 2 болон 3 дугаар курсын оюутнуудын шилжилт хөдөлгөөн нь 4 болон 5 дугаар курсынхтэй харьцуулахад харьцангуй өндөр байгаа нь анги дэвших тусам шилжилт хөдөлгөөн багасаж, тогтвортой суралцаж байна.

Анхаарах асуудал:

- Вагоны аж ахуйн ангид элсэн орсон оюутнуудыг шилжүүлэхгүй, онцгой биш шалтгаанаар чөлөө авахгүй сургуулийн хөтөлбөрийн бүрэн чанартай дүүргэх тал дээр анхаарч, зөвлөж ажиллах.

Зөвлөмж:

- ОХУ болон бусад орны Төмөр замын их, дээд сургуулиудтай 1+3, 2+3 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх бол нарийвчилсан хөтөлбөрийг, судалгаа болон туршилтын үндсэн дээр эрсдэлгүй, олон оюутныг шилжих хөдөлгөөнд оруулахгүй байх талаар анхаарч ажиллах.
- Вагоны аж ахуйн ангид шинээр шилжиж ирэх, мөн бусад их дээд сургуулиудад шилжин суралцахад хөтөлбөр, програм, кретидын хол зөрүүгээр байхын тулд хөтөлбөрийг бусад техникийн ухааны сургуулийн хөтөлбөрүүдтэй дахин хянан нягтлах.

5.5. Төгсөлтийн баримт бичиг

Төгсөлтийн баримт бичиг нь оюутны мэргэшил, хувь хүний гүйцэтгэл, хөтөлбөрийн үр дүн, эзэмшсэн агуулга, түвшин зэргийг тусгасан байна.

Илрэл нотолгоо:

- “Вагоны аж ахуй” мэргэжлийн бакалаврын хөтөлбөрөөр төгсөгчидөд сургуулийн захиргаа “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны хэлтэстэй хамтран “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн” чиглэлээр тусгай сургалтын зохион байгуулж сертификат олгож төгсөгчид, үйлдвэр болон аж ахуй нэгж

дээр очиж ажиллахдаа хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа мөрдөн ажиллах мэдлэг, дадлыг олгосон байна.

- Оюутнууд галт тэрэгний ирэх, буцах тасалбарыг жилд нэг удаа үнэгүй олгодог, Төмөр замын эмнэлгээр үйлчлүүлж, эрүүл мэндийн бүрэн үзлэгт хамрагддаг, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн даргын нэрэмжит тэтгэлэг, шагналд сургуулийн шилдэг оюутнуудыг жил бүр тодорхойлж урамшуулдаг, зөвлөх үйлчилгээ өгсөн байна.
- Жил бүр Ажил олгогч-Сургууль-Төгсөгч оюутны уулзалтыг тогтмол зохион байгуулж, төгсөх ангийн оюутнуудаас ажлын санал авч, “Улаанбаатар төмөр зам”-ын Замын даргын тушаалаар ажлын байранд хуваарилсан байна.

5.3 дугаар хүснэгт

Вагоны аж ахуйн ангийн мэргэжлээр төгсөгчдийнхөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа(2019 оны 02 дугаар сарын байдлаар)

д/д	Төгссөн огноо	Төгссөн анги	Нийт төгсөгчдийн тоо	эрэгтэй	эмэгтэй	Төмөр замд ажил эрхэлдэг	Төмөр замын бус байгууллагад ажил эрхэлдэг	Ажилгүй	Суралцаж буй	Тодорхойгүй
1	2014	Техникч	26	15	11					
2	2015	Техникч	25	7	18	14	7	3	1	
3	2016	Техникч	29	12	17	8	6	7	3	5
4	2017	Техникч	15	7	8	8	2	3	2	
5	2014	Бакалавр	23	14	9	23				
6	2015	Бакалавр	37	22	15	16	6	9	3	3
7	2016	Бакалавр	47	34	13	24	1		5	14
8	2017	Бакалавр	30	15	15	12	2		4	11
9	2018	Бакалавр	39	26	13	22	4	13		

Вагоны аж ахуйн анги төгсөгчдын спортын арга хэмжээ

5.7 дугаар зураг. Вагоны аж ахуйн ангийг төгсөгчдийндунд зохион байгуулсан тэмцээнд түрүүлсэн баг

Шалгуурыг хангасан байдал: **Бүрэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Вагоны аж ахуй мэргэжлийн III-курсын оюутнууд 2018-2019 оны хичээлийн жилээс эхлэн “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн удирдлагаас өгсөн чиглэл үүргийн дагуу үйлдвэрлэлийн дадлагын дараа амжилттай сурч, дадлага хийсэн оюутнуудад вагоны засварчны, вагон үзэгчийн зэргийн үнэмлэх олгох шалгалтад хамруулж, стандартын шаардлага хангасан нөхцөлд ажил олгогч, оюутанд зориулсан “Оюутны тодорхойлолт”-ын хуудсыг бакалаврын дипломтой хамт өгөхөөр шийдвэрлэсэн нь тэднийг бүтээлч, хариуцлагатай, мэргэжлийн дадал, чадвар, ёс зүйтэй төлөвшүүлж байна.
- Вагоны аж ахуйн төгсөгчийн суралцаж буй хугацааны судалгааны чадамж, хариуцлагатай байдал, нийгмийн идэвхи, багаар ажиллах чадвар, харилцааны чадвар, өөрийгөө хөгжүүлэх эрмэлзлэл, спорт урлагын болон бусад амжилт, хөтөлбөрөөс гадуур эзэмшсэн чадварууд зэрэг дипломын дүнгийн хавсралтанд тусгагддаггүй онцлох давуу тал, амжилт, хувь хүний чадвар, төлөвшилтийг тодорхойлон тусгах болсон байна.
- Вагоны аж ахуйн зөвлөх багш оюутнаас “Оюутны тодорхойлолт”-ын хуудсын дагуу мэдээллийг авч дүн шинжилгээ хийж, дүгнэлт бичиж, оюутан бүрт танилцуулан хүлээлгэн өгч, гарын үсэг авч баримтжуулсан байна.
- Вагоны аж ахуйн төгсөх оюутнуудад дипломын хавсралтай хамт дагалдуулан өгч, тус мэдээллийн санг ашиглан дүгнэлт бичиж дипломын хамт гардуулах ба энэ үйлдвэр дээр ажил олгогч ажилд томилоход чухал үнэлэмж болдог байна.
- Вагоны аж ахуйн төгсөгчид 85 хувь Зүүнхараа дахь ачааны вагон засварын депо, Улаанбаатар дахь зорчигчийн вагон депо, Вагон ашиглалтын депо зэрэгт ихэвчлэн хуваарилагдан ажиллаж, үлдсэн нь Төмөр замын төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудад ажиллаж байгаа салбарын эрэлтийг энэхүү хөтөлбөр нийцэж байна гэж үнэллээ.

Анхаарах асуудал:

- Вагоны аж ахуйн ангийн сургалтын хөтөлбөрөөр төгсөгчдийн баримт бичиг, номын санд байрлуулсан материалуудаас үзэхэд төгсөх оюутнуудын дипломын ажил бичих заавар, аргачлалыг техникийн үйлдвэрлэл, засвар, ашиглалт, үйлчилгээ, нормчлол, технологи, шинэчлэлт, сайжруулалт зэрэг төрөл, чиглэл бүрээр гаргаж, шинжлэх ухааны онол арга зүйд тулгуурлсан инновацид суурилсан бүтээл болох, мөн судлаачийг бэлтгэхэд чиглэхэд анхаарах зүйтэй гэж үзэж байна.

Зөвлөмж:

- ОХУ болон бусад орны Төмөр замын их, дээд сургуулиудтай 1+3, 2+3 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх бол нарийвчилсан хөтөлбөрийг, судалгаа болон туршилтын үндсэн дээр эрсдэлгүй, олон оюутныг шилжих хөдөлгөөнд оруулахгүй байх талаар анхаарч ажиллах.
- Вагоны аж ахуйн ангид шинээр шилжиж ирэх, мөн бусад их дээд сургуулиудад шилжин суралцахад хөтөлбөр, програм, кретидын хол зөрүүгээр байхын тулд хөтөлбөрийг бусад техникийн ухааны сургуулийн хөтөлбөрүүдтэй дахин хянан нягтлах.

5-р шалгуурын талаарх шинжээчийн эцсийн үнэлгээ: Бүрэн хангасан

ШАЛГУУР 6. БАГШИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Багшийн үйл ажиллагаа нь хөтөлбөрийн үр дүнг амжилттай хэрэгжүүлж, хөгжүүлэхэд чиглэсэн байна.

6.1. Багшийн сонгон шалгаруулалт, зэрэглэл, урамшууллын бодлого

Хөтөлбөр нь тавьсан зорилго, зорилгоо хангахуйц онол дадлагыг зохистой хэмжээнд эзэмшсэн эрдмийн зэрэг цолтой, сургалтын арга зүйн өндөр ур чадвартай, мэргэжлийн туршлага бүхий багшийн нөөцтэй байна.

Илрэл нотолгоо:

- 2012 онд боловсруулагдаж, 2015, 2018 онуудад шинэчлэгдсэн батлагдсан “ТЗДС-ийн хүний нөөцийн бүрдүүлэлт, сонгон шалгаруулалт хийх журам”-ыг даган мөрддөг. 2013-2018 оны хооронд нийт 8 багш сонгон шалгаруулж авсан байна. Гэвч бодлогын хэрэгжилтийн тайлан энэхүү өөрийн үнэлгээний тайланд тусгагдаагүй байна.
- Вагоны аж ахуй хөтөлбөрт нийт 34 багш хичээл ордгоос 17,8% нь докторын зэрэгтэй бол хөтөлбөрт мэргэшүүлэх хичээлүүдийг заадаг үндсэн багш нараас докторын зэрэгтэй багш байхгүй.
- Багш суралцагчдын тооны зохистой харьцааны судалгаа 5 жилээр тайланд тусгагдаагүй байна.
- “УБТЗ” ХНН-ийн Замын дагын 2018 лын А-525 тоот тушаалаар батлагдсан журмын дагуу багшийн албан тушаалын зэрэглэлийн ангилалд тавигдах шаардлага тодорхойлогдсон байдаг. Хөтөлбөрийн хүрээнд үндсэн 5 багш ажилладаг бөгөөд үүнээс хөтөлбөр хариуцсан дэд профессор 1, ахлах багш 2, 2 багштай.
- Багшийн цагийн ачааллыг “А”-сургалт, “Б”-эрдэм шинжилгээ, инноваци, “В”-сургууль, олон нийтийн үйлчилгээ гэж үнэлдэг бөгөөд Дэд профессорын хувьд А цаг бага, Б цаг ихтэй байдаг бол Ахлах багш, багийн хувьд А цаг нэмэгдэж, Б цаг буурдаг байна. Гэхдээ цагийн ачаалал тооцсон судалгаа тайланд тусгагдаагүй байна.
- Багш нарт сарын ажлын үр дүнгийн шагнал 35-50%, жилийн ажлын үр дүнгийн шагнал 100-200% олгогддог бол УБТЗ-д тасралтгүй ажилласны нэмэгдэл 4,5-10,5% олгогддог байна. Багш нарт олгогдсон урамшууллын судалгаа тайланд тусгагдаагүй.

Шалгуурыг хангасан байдал: **Хэсэгчлэн хангасан**

Онцлог зүйл/Туршлага:

- УБТЗ-ын даргын 2013 оны А-152 тоот тушаал, Хөдөлмөрийн дотоод журмын 3-р зүйлийн 3.1 дэх заалтыг тус тус үндэслээд багшийн сонгон шалгаруулалт хийдэг бөгөөд сонгон шалгаруулалтын комисс шалгаруулалтанд орсон хүмүүсийн анкетыг 20 хүртэл оноогоор, мэргэжлийн түвшин тогтооох тестийг 50 хүртэл оноогоор үнэлээд, ярилцлага хийж, үлдсэн 30 онооны үнэлгээг өгдөг байна.
- Багш нарт сарын ажлын үр дүнгийн шагнал 35-50%, жилийн ажлын үр дүнгийн шагнал 100-200% олгогддог бол УБТЗ-д тасралтгүй ажилласны нэмэгдэл 4,5-10,5% олгогддог байна.

Анхаарах асуудал:

- Үндсэн багшийн тоонд доктор зэрэгтэй багш нарын эзлэх хувийн жинг нэмэгдүүлэх
- Багш суралцагчдын тооны зохистой харьцааг тодорхойлдог болох
- Цаашид албан тушаалын зэрэглэл ангилалд тавигдах шаардлагыг даган мөрдөх
- Багшийн цагийн ачаалал тооцсон судалгаа хийх, Б цаг буюу эрдэм шинжилгээ, инновацид зарцуулах цагийг багш нарт гаргаж өгөх, эрдэм шинжилгээ судалгааны

өгүүллийг олон улсын чанартай эрдэм шинжилгээний хурал болон сэтгүүлүүдэд хэвлүүлэх асуудалд анхаарал хандуулах

- Багш нарт олгосон урамшууллын судалгаа хийх

Зөвлөмж:

- Сургуулийн удирдлагаас багш нарын эрдэм шинжилгээний ажил хийх нөхцлийг бүрдүүлж докторын зэрэг хамгаалахад түлхэц өгөх.
- Багшийн А, Б, В цагийн ачааллыг жигд хуваарилахаас гадна А, Б, В цагийн үнэлгээний журмыг багш нарт танилцуулж, тогтмол өөрсдөөр нь үнэлүүлж занших

6.2. Багшийн хөгжил

Мэргэжлийн болон сургалт, эрдэм шинжилгээний мэдлэг, арга барил, ур чадвараа тасралтгүй хөгжүүлэхэд чиглэсэн багшийн хөгжлийн хөтөлбөртэй байна.

Илрэл нотолгоо:

- 2030 он хүртэл ТЗДС-ийг хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөөний хүрээнд 2017-2018 оны хичээл “Багшийн хөгжил хөтөлбөр”-ийг боловсруулж, 2018-2019 оны хичээлийн жилээс батлуулан хэрэгжүүлж байна. Улмаар энэхүү хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хичээлийн жил бүр дүгнэн, түүний үр дүнд суурилсан сайжруулалтыг тогтмол хийж ажиллана. Заах арга зүйг сайжруулахын тулд багш жилд 1-2 удаа нээлттэй, үзүүлэх хичээлүүд ордог бөгөөд сүүлийн таван жилд Намрын улиралд нийт 41, Хаврын улиралд нийт 41 нээлттэй хичээл орсон байна.
- Хөтөлбөрийн багийн багш нар сургалт, судалгааны чиглэлд болон өөрийгөө хөгжүүлэх төлөвлөгөөтэй ажилладаг бөгөөд сар, улирал, жилээр мэргэжлийн салбарын хэмжээнд тайлагнадаг. Хавсралт 8-д 2018-2019 оны хичээлийн жилийн Намрын болон Хаврын улирлын багш нарын нэгтгэсэн төлөвлөгөөг тусгасан бол Хавсралт 2-д 2018 оны 9-р сарын ажлын тайланг тусгасан байна.
- Багшийг хөгжүүлж тэдний мэргэжил дээшлүүлэх, эрдмийн зэрэг хамгаалахад дэмжлэг үзүүлэхийн тулд УБТЗ-ын даргын 2018 оны 11-р сарын 14-ны өдрийн А525 тоот тушаалыг даган мөрддөг. 6 багшийг нийт 27 сургалтанд хамруулснаас багшлах эрхийн сургалтд 4 багш, хэлний сургалтанд 1 багш 2 удаа, мэргэжил дээшлүүлэх 9 сургалтанд 4 багш, СДИО арга зүйн сургалтанд 6 багш тус тус хамрагдсан байна. Мөн 1 багш магистрын зэрхийн сургалтанд суусан бол 2 багш докторантурт сурж байна. Туршлага судлахаар 3 багш гадаадад явж байсан байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: Хэсэгчлэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- Хөтөлбөрийн багийн багш нарын мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлэх чиглэлээр мэргэжил дээшлүүлэх курс, семинарт хамруулахад дэмжлэг үзүүлдэгээс гадна 2017 оны 11-р сарын 16-ний өдөр батлагдсан УБТК-ын даргын А-449, 2018 оны 11-р сарын 14-ний өдөр батлагдсан А-525 тушаалаар “Докторын сургалтанд хамрагдахад тэтгэлэг чөлөө олгох журам”-ын дагуу дараах хөнгөлөлтүүдийг үзүүлдэг байна. Үүнд:
 - Докторын сургалтын танхимын цагийн 50 хүртэлх хувь, судалгааны ажлын 75 хүртэлх хувьтай тэнцэх төлбөрийн тэтгэлгийг суралцах хугацаанд олгох;
 - Мэргэжлийн нэгдсэн шалгалт өгөх үед тухайн докторантыг суралцах хугацаанд 2 удаа үндсэн ажлаас нь ажлын 10 хоногийн хугацаанд цалинтай чөлөө олгох;
 - Диссертаци бичих, хамгаалах үед тухайн докторантанд суралцах хугацаанд нэг удаа үндсэн цалинтай 2 хүртэлх сарын бүтээлийн чөлөө тус тус олгох;

- УБТЗ ХХН-ийн бус зардлаар болон хувиараа гадаадын их сургуульд өдөр, эчнээ хэлбээр суралцдаг докторантад:
 - Гадаадын их сургуульд өдрийн ангил суралцдаг докторантад хичээлийн жилд 1 удаа ирж очих замын зардал;
 - Гадаадын их сургуульд эчнээ хэлбэрээр суралцдаг докторантад мэргэжлийн нэгдсэн шалгалт өгөх үед 1 сарын, диссертация хамгаалах үед 3 хүртэлх сарын үндсэн цалинтай бүтээлийн чөлөөг тус тус суралцах хугацаанд нэг удаа олгох буюу ирж, очих замын зардал олгоно гэж тус тус заажээ.

Анхаарах асуудал:

- Багшийн судалгааны ур чадварыг нэмэгдүүлэх тал дээр анхаарч ажиллах, бусад сургуулийн эрдэмтэн багш нартай хамтарсан бүтээл туурвих үйл ажиллагааны эхлэлийг тавих.

Зөвлөмж:

- Докторын сургалтанд хамрагдахаар хөнгөлөлт эдэлсэн багш нарын үр дүнг дүгнэх
- Гадаад дотоодод төсөл, хөтөлбөр, сургалт семинарт хамрагдсан багш нарын сургалт, судалгаа, шинжилгээний ажилд ямар үр дүн, ахиц дэвшил бий болж байгааг дүгнэх

6.3. Эрдэм шинжилгээ, судалгаа

Багш эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлыг тогтмол хийж, судалгааны үр дүн нь хөтөлбөр хэрэгжүүлэхэд үр нөлөөтэй байна.

Илрэл нотолгоо:

- Боловсролын болон шинжлэх ухааны шинэ туршилт, инноваци, ашигтай загвар, патентийн тоон судалгаа тайланд тусгагдаагүй.
- Боловсролын болон шинжлэх ухааны шинэ туршилт судалгааг хөгжүүлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлдэг бодлогын баримт бичиг, дүрэм журам тайланд тусгагдаагүй.
- Багшийн ачаалалд заагдсан “Б” цагийн дагуу багш нар судалгаа шинжилгээний ажлын 4-9кр гүйцэтгэх ёстой бөгөөд үндсэн 5 багш нийт 9 захиалгат төсөл, судалгаа, гэрээт ажил хийсэн бөгөөд 2 зөвлөх багш 2 захиалгат төсөл, судалгаа, гэрээт ажил хийсэн байна. Гэхдээ захиалгат ажил, судалгаа, гэрээт ажлын үр дүн хөтөлбөрийн сургалтын арга зүйд хэрхэн тусгагдаж, хөгжүүлсэн баримт нотолгоо тайланд тусгагдаагүй байна.
- Үндэсний болон олон улсын нэр хүнд бүхий хэвлэлд багш судлаачдын бүтээлийг хэвлүүлэх чиглэлээр баримталдаг бодлого болон үзүүлдэг дэмжлэг тайланд тусгагдаагүй. Хөтөлбөрийн багш нар 2006-2018 оны хооронд нийт 18 эрдэм шинжилгээний бүтээл хийсэн гэж тайлагнасан ч хэд нь зөвхөн олон улсын болон улс, их сургуулийн түвшний хуралд хэлэлцэгдсэн, хэд нь олон улсын болон улс, их сургуулийн түвшний хурлын эмхэтгэлд хэвлэгдсэн, хэд нь олон улсын болон үндэсний нэр хүнд бүхий сэтгүүлд хэвлэгдэн эшлэл татагдсан нь тодорхой бус байна. 2000-2019 оны хооронд хөтөлбөрийн багш нар нийт 16 бүтээл хэвлүүлснээс сурах бичиг 5, гарын авлага 6, төстийн ном 1, юу нь тодорхой бус 4 ном хэвлүүлсэн байна.
- Докторын сургалтанд хамрагдаж байгаа багш нар зарцуулсан болон зарцуулахаар төлөвлөсөн төсөв тайланд тусгагдсан боловч бусад эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажилд төсвийг хэрхэн бүрдүүлж, зарцуулж байгаа нь тайланд тусгагдаагүй. “Докторын сургалтанд хамрагдахад тэтгэлэг чөлөө олгох журам”-ын дагуу 2018 онд багш нар 23,7 сая төгрөгийн хөнгөлөлт эдэлсэн бол 2019 оны сургалтын нэгдсэн төлөвлөгөөнд 17,4 сая төгрөгийн хөнгөлөлт, олон улсын эрдэм шинжилгээний хуралд

оролцоход 23 сая төгрөг, мэргэжил дээшлүүлэхэд 2 сая төгрөг зарцуулахаар тусгагдсан байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: **Хэсэгчлэн хангасан**

Анхаарах асуудал:

- Боловсролын болон шинжлэх ухааны шинэ туршилт, инноваци, патентын тоог нэмэгдүүлэх тал дээр анхаарч ажиллах
- Эрдэм шинжилгээ, судалгаа ажлыг сургуулиас бодлогоор дэмжиж олон улсын, улсын чанартай эрдэм шинжилгээний хуралд багш нарыг өргөнөөр оролцуулах, мөн олон улсын сэтгүүлүүдэд өгүүлэл хэвлүүлэхэд нь түлхэц өгөх
- Багш нарыг ордог хичээлүүдийнхээ хүрээнд ном, гарын авлага гаргах ажлыг эрчимжүүлэх.

Зөвлөмж:

- Судалгаа шинжилгээ, төсөл, хөтөлбөрөөс гарсан үр дүнг олон нийтэд хүлээн зөвшөөрөгдсөн нэр хүнд бүхий сэтгүүлд хэвлэн нийтлүүлэх

6.4. Багшийн үнэлгээ

Багшийн сургалт, заах арга зүй, эрдэм шинжилгээ, судалгаа, мэргэжлийн болон нийгмийн үйлчилгээний /зөвлөх үйлчилгээ/ чиглэлээр хичээлийн жил тутам өөрийн болон хөндлөнгийн үнэлгээг тогтмол гүйцэтгэж, үр дүнг тооцдог байна.

Илрэл нотолгоо:

- 2018 оны 12-р сарын 25-ны өдрийн А/240 тоот тушаалын дагуу ТЗДС-ын хөтөлбөрийн чнарын үнэлгээний журмаар багшийн үйл ажиллагааг мэдлэг оюуны чадамж, хувь хүний чадамж, судалгааны чадамж, сургахуйн чадамж гэсэн дөрвөн үзүүлэлтээр багш өөрийгөө үнэлдэг. Багшийн өөрийн үнэлгээний тайланг сар, улирал, жилээр авдаг гэсэн боловч үнэлэх дүгнэх журам тодорхой бус.
- 2019 оны 1-р сард хөтөлбөрийн үндсэн 5 багшийн хөгжил, чадамжийн хүрээг Vitae researcher development framework загварын жишиг асуултуудаар үнэлж үзсэн. Энэ үнэлгээгээр үндсэн 5 багшийн мэдлэг оюуны чадамж 1,9-3,1 хүртэл оноогоор үнэлэгдсэн бол хувь хүний чадамж 3-4,3 хүртэл оноогоор үнэлэгдсэн, сургахуйн чадамж 2,9-3,3 хүртэл оноогоор үнэлэгдсэн байна. Харин судалгааны чадамж 2-2,8 хүртэл оноогоор үнэлэгдсэн байна.
- Хөндлөнгийн үнэлгээг өөрийн үнэлгээний 4 үзүүлэлтээр сургууль болон салбар/тэнхимийн удирдлагаас багшийг, хөтөлбөрт оролцогч багш багшаа, хөтөлбөрөөр суралцагч оюутан багшаа, төгсөгч нь багшаа үнэлдэг гэж тодорхойлсон байгаа хэдий ч хөндлөнгийн үнэлгээний арга зүй ойлгомжгүй. Байгаль-нийгмийн ухааны тэнхимийн багш нарыг орж байсан болон ордог ангийн оюутнуудаас түүвэрлэн 1035 оюутнаар хувь хүний чадамж болон сургахуйн чадамжийг үнэлүүлсэн үр дүнг тайланд тусгажээ. Үндсэн 5 багшийг нийт 22 оюутнаар 18 асуултын хүрээнд үнэлүүлсэн бөгөөд оюутнууд үндсэн багш нарын мэдлэг, хувь хүний чадамж, сургахуйн чадамж хангалттай гэж үнэлжээ. Мөн багш нарын орос болон англи хэлний түвшинг үнэлсэн бөгөөд дунджаар 2,69 байгаа нь багш нарыг хэлний түвшингөө сайжруулах хэрэгтэй байгааг харуулж байна гэж дүгнэжээ.
- Багшийн үнэлгээний дагуу авч хэрэгжүүлсэн ажил, арга хэмжээний тайлан мэдээ энд тусгагдаагүй.
- Багшийн хавтасанд орох ёстой баримт бичгийн жагсаалтын талаар тайланд тусгагдаагүй. Багш нар хавтас бүрдүүлдэг эсэх талаар ч тусгагдаагүй байна. ТЗДС дээр ажиллаж тайлангийн нотлох бичиг баримттай танилцах үед зарим багш нарын хавтастай танилцсан. Хавсанд багшийн анкет, эрдмийн зэрэг хамгаалсан диплом,

сургалтанд суусан сертификатууд байснаас гадна шагнал урамшуулалтай холбоотой баримтуудын хуулбарууд бас байсан. Мөн хичээлийн файл бүрдүүлэлт хийгдсэн байсан.

Шалгуурыг хангасан байдал: Хэсэгчлэн хангасан

Анхаарах асуудал:

- Багшийн өөрийн үнэлгээ хийж дүгнэх журамд тусгагдсан үзүүлэлтүүдээр багшийн өөрийн үнэлгээний тайланг тогтмол авч үр дүнг үнэлж хэвшүүлэх
- Багшийн хөндлөнгийн үнэлгээг мөн тогтмол хугацаанд хийж хэвшүүлэхээс гадна үр дүнг багшид танилцуулж, сайжруулах төлөвлөгөө гарган ажилладаг болгох
- Сургалтанд оролцогчид UNIMIS системээр дамжуулан багшийн ажлыг үнэлдэг системийг хөгжүүлэн ашигладаг болох
- Багшийн хавтсанд ажлын төлөвлөгөө болон тайланг оруулж, төлөвлөгөөний биелэлтэнд хяналт тавьдаг болох

6-р шалгуурын талаарх шинжээчийн эцсийн үнэлгээ: Хэсэгчлэн хангасан

ШАЛГУУР 7. ЧАНАРЫН ҮНЭЛГЭЭ, БАТАЛГААЖИЛТ

Хөтөлбөрийн үр дүн нь сургуулийн эрхэм зорилго, зорилтыг хангаж, сонирхогч талуудын эрэлтэд нийцсэн, үнэ цэнэтэй байна.

7.1. Хөтөлбөрийн чанарын дотоод баталгаажуулалт, сайжруулалт

Хөтөлбөрийг оролцогч талуудын оролцоотойгоор тасралтгүй хөгжүүлэхэд чиглэсэн үечилсэн чанарын дотоод болон хөндлөнгийн баталгаажуулалтын механизмтай байна.

Илрэл нотолгоо:

- Хөтөлбөрийн чанарын дотоод баталгаажуулалтын удирдлага, зохион байгуулалтын схемтэй
- Чанарын дотоод баталгаажуулалтын тогтсон бодлого, журам, хөтөлбөр, төлөвлөгөөг гаргасан байна.
- Дотоод чанарын баталгаажуулалтад хөтөлбөрийн оролцогч болон сонирхогч талуудаас судалгаа авсан байна.
- 2012 онд байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт тавих нэгжийг анх байгуулсан.

Шалгуурыг хангасан байдал: Хэсэгчлэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- ТЗДС-ийн захирлын 2018 оны А-191 тоот тушаалаар “Сургалтын чанарын дотоод баталгаажилтын баг” байгуулсан.
- ТЗДС-ийн захирлын 2018 оны А-240 тоот тушаалаар “ТЗДС-ийн хөтөлбөрийн чанарын үнэлгээний журам, Чанарын дотоод баталгаажилтын багийн ажиллах журам” тус тус баталсан.
- ТЗДС-ийн чанарын менежментийн тогтолцооны зураглал гаргасан байна.
- Дотоод чанарын батгаажилтын ажлыг хөтөлбөрийн ахлах багш удирдан хяналт тавин ажилладаг.
- Сургуульд сургалтын дотоод хяналтын мэргэжилтэн дотоод чанарын баталгаажуулалтын ажлыг хариуцан ажилладаг.

Анхаарах асуудал:

- Сургуулийн Хөтөлбөрийн чанарын баталгаажуулалтын алба дөнгөж байгуулагдсан бөгөөд үйл ажиллагаа нь төлөвшөөгүй, цаашид хөтөлбөрийн чанарын баталгаажуулалт хийхээр тусгасан.
- Хөтөлбөрийн дотоод чанарын баталгаажуулалт хийх үе шаттай нарийвчилсан төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлэх
- Хөтөлбөрт орсон өөрчлөлтүүдийн үр нөлөөг мөшгиж хянасан байдал хангалтгүй.

Зөвлөмж:

- Хөтөлбөрийг шинэчлэн сайжруулах зорилгоор хийсэн судалгааны үр дүнд үндэслэн гарсан чанарыг сайжруулах үйл ажиллагааг холбогдох төлөвлөгөөнд тусгах эсвэл бие даасан төлөвлөгөө гаргаж хэвших
- Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх нэгжийн чанарын баталгаажилтын талаарх мэдлэг, ур чадварыг нэмэгдүүлэх

7.2 Хөтөлбөрийн үр дүн

Хөтөлбөрөөр төгсөгч нь сонирхогч талуудын эрэлт хэрэгцээг хангасан, улс орны болон салбарын ирээдүйн тогтвортой хөгжилд хувь нэмрээ оруулан сэтгэл ханамжтай ажиллаж, амьдрах цогц чадамжтай байна.

Илрэл нотолгоо:

- Тайлангийн хугацаанд 2018, 2019 оны ажил олгогч буюу УБТЗ-ын Вагоны аж ахуй, Зорчиг тээврийн албадуудтай хамтарч хөтөлбөрийн шинэчлэлийн талаар хэлэлцүүлэг хийж, санал асуулга авсан байна.
- Төгсөгчдөөс 1 удаа олгогчийн сэтгэл ханамжийн судалгаа” авсан байна.
- Төгсөх ангийн оюутнуудаас сэтгэл ханамжийн судалгаа авсан байна.
- Тус хөтөлбөрөөр төгсөгчдийн карьер өсөлтийн судалгааг гаргасан байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: Бүрэн хангасан

Онцлог зүйл/Туршлага:

- 2018, 2019 оны ажил олгогч буюу УБТЗ-ын Вагоны аж ахуй, Зорчиг тээврийн албадуудтай хэлэлцүүлэг хийж, авсан санал асуулгад дүн шинжилгээ хийж хөтөлбөрт дараах өөрчлөлтүүдийг оруулсан.
 - ✓ CAD, CAE технологи хичээлээр хийгддэг бие даалт, дипломын ажилд Вагоны арал, дам нуруу, нумын дээд дамнуурын ачаалал даах чадварыг тооцоолдог болсон.
 - ✓ Хүний хөгжил, харилцааны ёс зүй хичээлийг тусгай хөтөлбөрөөр орж эхэлсэн.
 - ✓ Орос хэлний сонгон хичээл үр дүнгээ өгч байна.
 - ✓ Вагоны динамик хичээлийн агуулгыг задалж, инженерийн суурь ойлголтыг нэмж оруулж сайжруулсан.
- УБТЗ-ын хэмжээнд ТЗДС төгсөгчид нийт төмөр замын ачаа, зорчигч тээврийн үйл ажиллагаа, галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, удирдлагын үйл ажиллагааны гол үүргийг гүйцэтгэдэг мэргэжилтэн, хүний нөөцийн 60-70%-ийг бүрдүүлдэг.
- Төгсөгчид суралцах хугацааны хичээлээр олж авсан, үйлдвэрлэлийн дадлагаар олж авсан мэдлэгтээ сэтгэл ханамжтай гэсэн байна.

Анхаарах асуудал:

- Төгсөгчдийн ажлын байраар хангагдах хүртэлх хүлээх хугацааны судалгааг тодорхой гаргаагүй байна.

Зөвлөмж:

- Төгсөгчдийг мөшгөх судалгаа, ажил олгогчдын сэтгэл ханамжийн судалгааг тогтмолжуулан, эргэх холбоог хангах

7.3. Үндэсний болон олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдөх

Үндэсний болон олон улсын хэмжээнд хөндлөнгийн үнэлгээ, магадлан итгэмжлэл хийлгэн суралцагчдын цогц чадамжийг хүлээн зөвшөөрүүлж, олон улсын түвшинд суралцах боломжийг нэмэгдүүлдэг байна.

Илрэл нотолгоо:

- 350 гаруй мэргэжилтэн бэлтгэж гаргасан төгсөгчдийн ажил эрхлэлт 83,6% байна. Сүүлийн 3 жилийн судалгаагаар 28 төгсөгчийн 18 буюу 63,4% нь мэргэжлийн дагуу УБТЗ-д ажиллаж байна.
- Төмөр замын дээд сургууль нь 2001, 2006, 2018 онуудад БМИҮЗ-ийн дээд боловсролын сургалтын байгууллагын магадлан итгэмжлэлд тэнцсэн байна.
- Тус хөтөлбөрөөр суралцагчийн хамтарсан хөтөлбөр оюутан солилцоонд хамрагдах бүрэн боломжтой бэлтгэл ажлыг хангасан байна.
- Олон улсад 2748, үндэснийн хэмжээнд 29 дүгээр байранд эрэмбэлэгдэж байгааг гаргасан байна.
- Тус хөтөлбөрөөр төгсөгчид БНХАУ, ОХУ улсад 8 оюутан ахисан түвшний сургалтанд хамрагдсаны 2 одоо сурч байгаа 6 нь магистрын зэрэг хамгаалсан байна.

Шалгуурыг хангасан байдал: Бүрэн хангасан

Анхаарах асуудал:

- Тус хөтөлбөрт суралцаж байгаа гадаад оюутан байхгүй байна.

Зөвлөмж:

- Хөтөлбөрт мэргэжлийн холбоод, төрийн бус байгууллагаар үнэлгээ хийлгэх.
- Багш, оюутнуудын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх
- Бусад улстай хамтарсан хөтөлбөр хэрэгжүүлэх /2+2, 2+3 г.м/

7-р шалгуурын талаарх шинжээчийн эцсийн үнэлгээ: Бүрэн хангасан

ДУГНЭЛТ

Шалгуур		Бүрэн хангасан (2)	Хэсэгчлэн хангасан (1)	Хангааг үй (0)	Үндэслэл, шалтгаан
1	Хөтөлбөрийн төлөвлөлт	Бүрэн хангасан			
2	Сургалтын үйл ажиллагаа	Бүрэн хангасан			
3	Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх орчин, технологийн нөхцөл	Бүрэн хангасан			
4	Хөтөлбөрийн удирдлага, зохион байгуулалт	Бүрэн хангасан			
5	Суралцагчид чиглэсэн үйл ажиллагаа	Бүрэн хангасан			
6	Багшийн үйл ажиллагаа		Хэсэгчлэн хангасан		<ul style="list-style-type: none"> Хөтөлбөрт мэргэжлийн хичээл ордог үндсэн багш нарт докторын зэрэгтэй багш байхгүй. Багш нар эрдэм шинжилгээ судалгааны ажил хийж үндэсний болон олон улсын хүлээн зөвшөөрөгдсөн эрдэм шинжилгээний хуралд оролцож, сэтгүүлд өгүүлэл хэвлүүлэх нь дутагдалтай Багшийн үнэлгээний систем дутагдалтай байна
7	Чанарын үнэлгээ, баталгаажилт	Бүрэн хангасан			
Дүгнэлт		Хөтөлбөрийн ирүүлсэн тайлан, холбогдох материалаас үзэхэд “Хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэлийн шалгуур, шаардлага”-ыг БҮРЭН ХАНГАЖ БАЙНА гэж үзлээ.			

Баримт материал, нотлох баримт, уулзалт ярилцлага дээр үндэслэн шинжээчийн баг Төмөр замын дээд сургуулийн “**ВАГОНЫ АЖ АХУЙ**” хөтөлбөрийг БМИҮЗ-ийн сургалтын хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэлийн ерөнхий шалгуур шаардлагад нийцэж байгаа тул “**ШАЛГУУРЫГ БҮРЭН ХАНГАСАН**” гэж дүгнэж байна.

Шинжээчийн багийн дүгнэлтийг Үйлчилгээний чиглэлээр хөтөлбөрийн үнэлгээ хийх мэргэжлийн зөвлөлд хүргүүлж байна.

Шинжээчийн багийн ахлагчийн нэр, гарын үсэг/ Д.Баатархүү /

Шинжээчийн багийн гишүүний нэр, гарын үсэг...../ С.Ариунбаяр /

Шинжээчийн багийн гишүүний нэр, гарын үсэг...../ Т.Мөнхцэцэг /

ЕРӨНХИЙ ЗӨВЛӨМЖ

1. Хөтөлбөрийн хэрэгцээ, шаардлагыг гаргахдаа төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлого, засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй уялдуулан хэрэгцээт мэргэжилтний тоон үзүүлэлтэд шинжилгээ хийж, цаашдын чиг хандлагыг тодорхой гаргах.
2. Төгсөгчийн загварыг гаргахдаа зөвхөн Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг Улаанбаатар төмөр замын вагоны аж ахуйн ажилтны ажлын байрны тодорхойлолтод үндэслэхээс гадна аж үйлдвэрийн 4-р хувьсгалтай уялдуулж сайжруулах.
3. Үр дүнд суурилсан CDIO арга зүйг хөтөлбөрт ордог багш нарт сайтар ойлгуулах, идэвхтэй сургалтын аргуудыг нэвтрүүлж, эзэмших мэдлэг, ур чадвар, хандлагыг сургалтын арга зүйд тохирсон аргаар үнэлэх.
4. Хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнг (PLO) хөтөлбөрийн багаараа дахин нягталж боловсруулаад аль хичээлээр ямар мэдлэг чадвар олгохыг дахин хэлэлцэж, семинар болон лабораторийн хичээлийн сэдэв, агуулга бүртэй уялдуулах.
5. E-Cloud UNIMIS системээ ашиглан суралцагчдын үнэлгээний дүн шинжилгээг хичээл нэг бүрээр тогтмол хийдэг болох, суралцагчдын үнэлгээнд нөлөөлж байгаа хүчин зүйлсийг тодруулах, суралцагчийн голч дүнг өсгөх, сурлагын амжилт, ахицын талаарх статистик мэдээлэл боловсруулалт, нэгдсэн дүгнэлтийг тогтмол хийж занших.
6. Мэргэжлийн хичээлийн анги, танхим, мэргэжлийн лабораториуд, сургалтанд ашиглагдаж байгаа компьютер, судалгаа сургалтын полигон зэрэг оюутнууд ажиллах хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа, аргачлал, заавар, гарын авлага зэргийг сайжруулах.
7. Номын сангийн шаардлагатай, нарийн мэргэжлийн болон шинжлэх ухааны бүтээлийн ном, сурах бичгийн тоо, төрлийг нэмэгдүүлж, хангамжийг сайжруулж, баяжилтыг хийж, тэдгээрийг судлуулах ажлыг эрчимжүүлэх.
8. Хөтөлбөрт оролцогч болон сонирхогч талуудаас гарсан санал асуулгын дүнгийн дагуу хийсэн ажлыг тодорхой тусгаж, эргэж тайлагнадаг байх.
9. Оюутны техник сэтгэлгээ, харилцааны ур чадвар, судалгаа шинжингээний ажил хийхийг хөгжүүлж, судлаач оюутнуудыг төрүүлэх.
10. Оюутнуудыг улсын болон олон улсын хэмжээнд зохион байгуулагддаг эрдэм шинжилгээний хурал, олимпиад, уралдаан тэмцээнд идэвхитэй оролцуулж амжилтыг ахиулах ажлыг тогтмол зохион байгуулах, зөвлөх, удирдах, хамтран ажиллах.
11. Сургалтын хөтөлбөрийг хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжилтийг хангах.
12. “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн харъяа сургууль учраас төмөр замын тээврийн орлогоос татаас авдаг нь санхүүгийн хүндрэлд орохгүйгээр, оюутны тоог бус сургалтын чанарыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагаанд анхаарах сургуулийн давуу тал боловч хөтөлбөр цаашдаа өөрийгөө санхүүжүүлдэг болоход анхаарч ажиллах.
13. Олон улсын төмөр замын болон техникийн их сургуулиудтай багш болон оюутнуудын туршлага судлах, сургалт арга зүй, судалгааны материалыг солилцох, баяжуулах ажлыг чанаржуулах, эрчимжүүлэх, хамтарсан хөтөлбөр хэрэгжүүлэх /2+2, 2+3 г.м/.
14. Сургуулийн удирдлагаас багш нарын эрдэм шинжилгээний ажил хийх нөхцлийг бүрдүүлж докторын зэрэг хамгаалахад түлхэц өгөх. Докторын сургалтанд хамрагдахаар хөнгөлөлт эдэлсэн багш нарын ажлын үр дүнг дүгнэх.

15. Мэргэжлийн багш нарын хичээлд хэрэглэгдэх ном, сурах бичиг, гарын авлага боловсруулж гаргах идэвхийг өрнүүлэх, түүнд сургуулиас дэмжлэг үзүүлэх.
16. Багшийн А, Б, В цагийн ачааллыг жигд хуваарилахаас гадна А, Б, В цагийн үнэлгээний журмыг багш нарт танилцуулж, тогтмол өөрсдөөр нь үнэлүүлж хэвших
17. Судалгаа шинжилгээ, төсөл, хөтөлбөрөөс гарсан үр дүнг олон нийтэд хүлээн зөвшөөрөгдсөн нэр хүнд бүхий сэтгүүлд хэвлэн нийтлүүлэх
18. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх нэгжийн чанарын баталгаажилтын талаарх мэдлэг, ур чадварыг нэмэгдүүлэх
19. Хөтөлбөрт мэргэжлийн холбоод, төрийн бус байгууллагаар үнэлгээ хийлгэх.

IV. ЯРИЛЦЛАГАД ОРОЛЦОГЧДЫН НЭРС

I. Багш нарын нэрс

№	Овог нэрс	Албан тушаал	Заадаг хичээл	Утас	Гарын үсэг
Суурь боловсролын тэнхим					
1	Н.Сарантуяа /Ph.D/	Тэнхимийн эрхлэгч	Физик	88090069	
2	Д.Энхтуяа /Sc.D/	Ахлах багш	Хими	99199111	
3	С.Ариунболд /Ph.D/	Ахлах багш	Хий шингэний хөтлүүр Машин механизмын онол Онолын механик	95155180	
4	Р.Содномцэрэн /Ph.D/	Ахлах багш	Хүний хөгжил, харилцааны ёс зүй	88079907	
5	Д.Бүдсүрэн /Ph.D/	Ахлах багш	Монголын түүх, соёл, ёс заншил	96667242	
6	П.Бямбахорол /Ph.D/	Ахлах багш	Монгол хэл, бичиг, найруулга зүй	88112421	
7	Э.Пүрэвдалай /Ph.D/	Ахлах багш	Цахилгаан техник	99210811	
8	М.Энхбаяр	Ахлах багш	Эдийн засгийн онол	99090937	
9	Б.Танхилсайхан	Дадлагажигч багш	Физик	99751607	
10	Д.Номинчулуун	Багш	Математик 2	99076160	
11	Д.Алтанцэцэг	Ахлах багш	Монголын түүх, соёл, ёс заншил Сэтгэлгээний түүх соёл	99254084	
12	Г.Золчимэг	Ахлах багш	Биеийн тамир	99183858	
13	Ма.Бямбасүрэн	Багш	Математик 1	99064945	
14	Ц.Хувьзаяа	Дадлагажигч багш	Техникийн зураг зүй, Дүрслэх геометр	99235239	
15	О.Жамъян	Дадлагажигч багш	Техникийн хэмжил зүй ба харилцан солилцол, Материал судлал	99002389	
16	П.Наранхишиг	Ахлах багш	Техникийн зураг зүй, Дүрслэх геометр	99847701	

17	Б.Баасанням	Ахлах багш	Алгоритм програмчлалын үндэс	99835961	
18	П.Баттөгс	Багш	Техникийн зураг зүй CAD Техникийн оношлол	88054319	
19	Ч.Нямбаяр	Дадлагажигч багш	Хийцийн материал боловсруулах технологи	88089979	
20	Д.Чулуунцэцэг	Багш	Микроконтроллёрын програмчлал Ассемблер хэл Програмчлалын хэл Мэдээллийн технологи	99235981	
21	С.Ерөөлт		Секц, дугуйлан	99944991	
22	Ц.Золзаяа	Хичээлийн туслах ажилтан	-	86118268	
Хэл соёлын тэнхим					
23	Н.Одгэрэл	Тэнхимийн эрхлэгч	Англи хэл	88177187	
24	Х.Цацрал	Ахлах багш	Англи хэл	99284626	
25	Б.Дөлгөөнжаргал	Ахлах багш	Англи хэл	99140372	
26	Б.Татьяна	Багш	Орос хэл	88558803	
27	Б.Сувд-Эрдэнэ	Багш	Орос хэл	99968420	
28	Б.Баяржаргал	Багш	Орос хэл	88008827	
Зочин багш					
29	Ли рунг	Багш	БНХАУ-ын Бугатын төмөр замын мэргэжил технологийн коллежид Барилгын багш		
30	Хао Жинг	Багш	БНХАУ-ын Бугатын төмөр замын мэргэжил технологийн коллежид Туннелийн бүтээн байгуулалт, засвар үйлчилгээ	80135504	
Вагоны аж ахуй хөтөлбөрийн мэргэжлийн багш нар					
31	Ч.Наранцэцэг	Дэд профессор	Вагоны засварын технологи, вагоны үйлдвэрлэл ба засварын автоматжуулалт		
32	Д.Нэргүй	Ахлах багш	Вагоны хийц, ашиглалт, вагоны автомат тоормос, хөдлөх бүрэлдэхүүн		
33	Д.Шаравжамц	Ахлах багш	Зорчигчийн вагоны үндсэн системийн бүтэц ажиллагаа, вагоны хийцийн механик		

34	Ө.Гансүх	Багш	Вагоны цахилгаан тоноглол, вагоны найдваржилт, вагоны аж ахуйн зохион байгуулалт		
35	Г.Батбаяр	Багш	Вагоны цахилгаан машин, САЕ технологи		
Ажилтан					
36	Х.Оксана	Гадаад харилцааны мэргэжилтэн		88050219	
37	Б.Энхжаргал	Сургалтын албаны мэргэжилтэн		99866667	

II. Оюутны нэрс

№	Оюутны нэрс	Курс	Сонгосон байдал
			Орон нутгийн, Дотуур байранд амьдардаг гэх мэт
1	Г.Ганзам	В-1	Ангийн дарга
2	Алтанцэцэг	В-1	Математикийн олимпиадын 1-р байр
3	Т.Цэцэгбал	В-1	Шилдэг оюутан /спортоор/
4	Д.Баярцэцэг	В-2	Оюутны отрядын идэвхтэй гишүүн
5	Б.Номин-Эрдэнэ	В-2	Оюутны зөвлөлд ажилладаг
6	Ч.Чинхүслэн	В-2	Оюутны зөвлөлд ажилладаг, сурлагын амжилттай
7	Н.Энхжавхлан	В-2	Ангийн дарга
8	Б.Энхцэцэг	В-3	Сурлага сайтай, идэвхэй
9	У.Саранзаяа	В-3	Спортоор шилдэг оюутан, онц сурдаг
10	Б.Цэцэгболор	В-3	Сурлага сайтай, идэвхтэй
11	Б.Энхтүвшин	В-4	Ангийн дарга, онц сурдаг
12	О.Бөх-эрдэнэ	В-4	ОХУ-ын магистрийн тэтгэлэг авсан, идэвхтэй
13	А.Өлзийжаргал	В-4	Онц сурдаг, идэвхтэй

III. Ажил олгогчдын нэрс

№	Овог нэрс	Байгууллага, албан тушаал
1	Я.Жамъянсүрэн	Зорчигч тээврийн албаны ерөнхий инженер
2	Б.Доржбат	Вагоны аж ахуйн албаны ерөнхий инженер
3	Н.Наран	Вагоны аж ахуйн албаны Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал хариуцсан инженер
4	Д.Нямтөр	Зорчигчийн вагон депогийн Хүний нөөцийн тасгийн дарга

5	О.Энх-Од	Вагон ашиглалтын депогийн Хүний нөөцийн тасгийн дарга
---	----------	---

IV. Төгсөгчдийн нэрс

№	Овог нэрс	Төгссөн он	Байгууллага, албан тушаал
1	Б.Жаргалсайхан	2014	Зорчигчийн вагон депогийн Тэргэнцэр засварын цехийн мастер
2	П.Чинзориг	2014	Зорчигчийн вагон депогийн Урсгал засварын цехийн галт тэрэгний мастер
3	н.Дөлгөөн	2014	Зорчигчийн вагон депогийн Вагоны үйлчлэгч
4	Ө.Гантулга	2018	Ачааны вагон депогийн
5	Б.Билгүүн	2017	
6	Г.Мөнхжаргал	2016	ВЧД-1
7	Х.Батсүх	2015	Ачааны вагон депогийн гэмтлийн техникч
8	Ч.Баянмөнх	2018	вагон ашиглалтын депогийн УБ ТҮГ мастер
9	Б.Бямбажав	2015	Вагон үзэгч
10	н.Балжинням	2014	УБ ТҮГ вагон үзэгч

V. ХӨТӨЛБӨРИЙН ӨӨРИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ БАГААС ИРСЭН САНАЛ

ҮІ. МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН ШИЙДВЭР

Мэргэжлийн зөвлөлийн хуралдаан (огноо)

[Мэргэжлийн зөвлөлийн хэлэлцүүлгийн дүгнэлт]

Магадлан итгэмжлэх эсэх	Магадлан итгэмжлэл олгох хугацаа

Зөвлөмж /Recommendations/

ҮИ. МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭХ КОМИССЫН ШИЙДВЭР

Магадлан итгэмжлэх комиссын хуралдаан (огноо)

[Магадлан итгэмжлэх комиссын хэлэлцүүлгийн дүгнэлт]

Магадлан итгэмжлэх эсэх	Магадлан итгэмжлэл олгох хугацаа

Зөвлөмж /Recommendations/